Gemeente Heerde

cittaslow

2020

Monitor sociaal maatschappelijke verbinding

www.heerde.nl

Inhoud

Inleiding 4
Corona 5
Jeugd 7
Programma 7
Doelen 7
Uitgevoerd beleid 2020 8
- Pilot straathoekwerker 8

Aantallen jeugdigen in de gemeente 9
Jongeren en corona 11
Gebruik vrij toegankelijke- en individuele voorzieningen 14
Voorzieningen en kosten naar interventieniveau 16
Type verwijzingen 18
Doelrealisatie 19
Conclusie Jeugd 21
Participatie 23
Programma 23
Doelen 23
Totaalstand bijstandsgerechtigden 24
Indeling naar trajecten 27
Gemiddelde prijs per bijstandsuitkering 29
Kosten bijzondere bijstand en minimabeleid 31
Armoedebestrijding – schulddienstverlening 32
Conclusie Participatie 40
Wmo 41
Programma 41
Doel Wmo 41
Algemene voorziening schoon en leefbaar huis 42
Aantal klanten AVSLH 43
AVSLH Financieel overzicht 44
AVSLH Klanttevredenheid 2020 45
Algemeen voorziening regieondersteuning (AVR) 45
AVR verloop klanten 46
AVR Financieel overzicht 47
Wmo maatwerkvoorzieningen 48
Maatwerk financieel overzicht 48
Maatwerk immaterieel klanten 51

Conclusie Wmo: 52

Inleiding

Voor u ligt de monitor van de afdeling Sociaal Maatschappelijke Verbinding over 2020. De monitor van de afdeling Sociaal Maatschappelijke Verbinding ontvangt u twee keer per jaar. De monitor wordt vergezeld van een mondelinge toelichting middels een presentatie.

In deze monitor treft u de hoofdlijnen aan in relatie tot de financiën en aantallen cliënten op het gebied van jeugd, participatie en Wmo.

Management samenvatting:

De corona crisis heeft uiteraard een grote stempel gedrukt op het sociaal domein in 2020, we zien hiervan verschillende effecten bij zowel jeugd, participatie als Wmo en we zullen tevens in een aparte paragraaf aandacht besteden aan de rol die de gemeente heeft gevoerd in relatie tot corona.

Jeugdzorg wordt getekend door stijgende kosten en licht dalende aantallen, dit beeld is zowel landelijk als in de gemeente Heerde zichtbaar en heeft mogelijk een corona gerelateerde oorzaak. (Vroeg)signalering is lastiger in een wereld waarin veel contact digitaal is en waarin jongeren niet meer in groepen samen kunnen komen. Uit peilingen van de GGD blijkt ook dat naarmate de situatie voortduurt jongeren meer irritaties en spanningen ervaren in de thuissituaties. Onze gezinscoaches geven aan dat problematiek complexer is. Dit zien we ook terug in forse hogere gemiddelde kosten van met name jeugd GGZ trajecten.

Daarnaast zien we een stijging in de kosten voor jeugdreclassering en jeugdbescherming; hierop hebben we als gemeente geen invloed. Wel zullen de kosten hiervoor vanaf 2021 door invoering van het woonplaatsbeginsel voor rekening van de gemeente van oorsprong komen.

Op het gebied van participatie zien we een lichte stijging (+4,3% t.o.v. 2019) in het aantal bijstandsgerechtigde, met name in de leeftijdscategorie 31-40. Net als in het eerste halfjaar zijn er nog geen significante effecten te zien van de corona crisis, het UWV ziet al wel een forse stijging van het aantal WW uitkeringen, de verwachting is dat een deel hiervan op termijn zal uitstromen naar de bijstand. Dit betreft veelal 50+ers, die al een langer WW recht hebben opgebouwd, dus de instroom in de bijstand zal over de komende jaar verspreid zijn. Bij schuldhulpverlening zien we minder aanmeldingen dan normaal, dit is een landelijk beeld.

Door de corona crisis is de stijging bij schoon en leefbaar huis minder groot uitgepakt dan verwacht. In 2020 is het aantal cliënten met 9% gestegen ten opzichte van 2019 (begroot 20%). Naar verwachting zal de stijging zich verspreiden naar 2021.
De algemene voorziening regieondersteuning is in 2020 afgebouwd, cliënten zijn waar mogelijk onder STIP en waar nodig in maatwerk opgevangen. Hierdoor zien we een stijging in het aantal immateriële maatwerkvoorzieningen. Naast de uitstroom uit de AVR spelen ook de uitstroom vanuit bescherm wonen, de stijging in verband met vergrijzing en mogelijk de invoering van het abonnementstarief hier in mee. In kosten zien we een totale stijging van 18% ten opzichte van 2019. De toename is met name te zien in de lichtere ondersteuningsvormen door de instroom vanuit de AVR. De uitstroom bij complexere zorg is te danken aan tijdige signalering van toenemende zorgzwaarte en het inzetten van Wlz zorg daar waar dit vereist is. Ook de kosten voor woonvoorzieningen zijn aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2019, dit komt door een aantal grote woningaanpassingen welke moeilijk te voorspellen zijn. De kosten voor rolstoelen en vervoersmiddelen zijn ten opzichte van 2019 met 12,5% afgenomen.

Corona

Het corona virus heeft op veel manieren invloed op onze samenleving en onze gemeente. Met name in het sociaal domein is dit merkbaar. In deze paragraaf willen we u informeren over de stand van zaken met betrekking tot de gevolgen van corona. Welke maatregelen zijn uitgevoerd en welke gevolgen zijn te zien. De maatregelen en gevolgen zijn toegelicht in de monitor per domein. In dit hoofdstuk wordt een totaaloverzicht gegeven van de impact van corona binnen het sociaal domein.

Jeugd en WMO:
Om te zorgen dat de zorg en ondersteuning doorgang kon vinden en instellingen niet in de problemen zouden komen zijn door het rijk de continuïteitsbijdrage en de meerkostenregeling opgesteld. De regelingen zijn in samenwerking met de zorgregio uitgevoerd. Vanuit het Rijk is een compensatie van €68.000,- ontvangen voor jeugd en WMO samen, we hebben als gemeente €89.000,- uitgekeerd. Dit is in lijn met de uitleg van de overheid dat een deel van de kosten voor de continuïteitsbijdrage voor weggevallen zorg is, als de zorg wel was verleent hadden we de kosten ook gehad. Hierbij is echter geen rekening gehouden met de complexer wordende problematiek als gevolg van latere signalering of vanwege de effecten van de maatregelen op het welzijn.

De impact op de jeugd zelf is echter veel groter blijkt uit onderzoek van de GGD. Ten opzichte van het begin van de crisis voelen jongeren zich aanzienlijk minder gelukkig, de thuissituatie wordt als minder leuk ervaren en jongeren maken zich zorgen over leerachterstanden. Ook eenzaamheid neemt toe. Daarnaast zien we de in de jeugdzorg de problematiek complexer wordt, mogelijk door latere signalering omdat de reguliere ontmoetingsplaatsen gesloten of beperkt geopend zijn, mogelijk doordat de corona crisis zelf invloed heeft op het geestelijk welzijn. De verwachting is dat dit beeld van complexere problematiek zich in 2021 zal doorzetten. En daarbij ook de stijgende kosten.

We zien de effecten van corona vooral bij de algemene voorziening schoon en leefbaar huis, waar de instroom beperkt is tijdens de eerste en tweede golf. Hierdoor zijn de kosten in 2020 aanzienlijk minder hard gestegen dan vooraf gedacht. Mogelijk zal deze instroom in 2021 alsnog plaatsvinden.

Kunst en Cultuur:
Binnen de cultuursector hebben organisaties een aanvraag kunnen doen ter tegemoetkoming van weggevallen inkomsten en meerkosten. Hiervoor is een subsidieregeling opgesteld. Dit gaat bijvoorbeeld om het cultuurplein en het dorpshuis Heerde. Vanuit de rijksoverheid is voor 2020 een steunpakket ontvangen van €104.000,- voor cultuur en €12.000,- voor buurt- en dorpshuizen. Ter dekking van de loonkosten hebben zowel het cultuurplein als het dorpshuis gebruik gemaakt van de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) van het Rijk. Voor 2021 hebben we vanuit de overheid een bedrag van €51.000,- ontvangen voor ondersteuning van de culturele sector. We gaan in overleg om te kijken hoe we dit bedrag het best kunnen besteden.

Sport:
Sportverenigingen hebben voor het wegvallen van de kantine omzet gebruik kunnen maken van de Tegemoetkoming Amateursportorganisaties (TASO) regeling van het Rijk. Vanuit de gemeente zijn de huren voor de buitensportorganisaties voor april tot en met juni kwijtgescholden (€14.796). Daarnaast heeft de gemeente zelf inkomsten (€37.000) misgelopen voor de verhuur van sporthallen. Voor beide posten is een subsidie van het rijk aangevraagd en verkregen. Daarnaast is er een subsidieregeling opengesteld voor sportverenigingen. Ze konden de betaalde OZB over de corona periode 2020 (half maart tot en met december) terugvragen. Hiervoor heeft het college middelen beschikbaar gesteld.

Inkomen en participatie:
Voor de WSW is vanuit het Rijk een bedrag van €161.535,- ontvangen: dit bedrag is volledig doorgezet naar onze partner Lucrato. Door de corona bijdragen heeft Lucrato een veel lager negatief resultaat dan verwacht, hierdoor is de bijdrage in het exploitatietekort aanzienlijk verlaagd.

TOZO:
De tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) is door de gemeente uitgevoerd. We hebben tot 30 juni Tozo 2020 een bedrag van € 813.000,- aan Tozo uitkeringen betaald en aan Tozo bedrijfskrediet € 40.000,-. De verwachting is dat de kosten van de Tozo gedekt kunnen worden door bijdragen van de Rijksoverheid. In tozo 1 hebben 210 zelfstandigen een uitkering ontvangen , vanaf tozo 2 is ook het partnerinkomen meegenomen in de beoordeling en zijn er circa 30 uitkeringen verstrekt.

Vervoer:
Door de verplichte sluiting vanwege corona van scholen en dagbesteding zijn er ook aanzienlijk minder ritten gereden in het route gebonden vervoer. Ook het aantal ritten in het vraagafhankelijke vervoer (Regiotaxi) is lager door corona. Voor de vervoerders is een landelijk regeling van kracht waarbij zij 80% van de gemiste ritten kunnen declareren ter dekking van de kosten. Plus OV heeft om deze reden lagere kosten waardoor de bijdrage van gemeente Heerde hierin ook lager was dan begroot.

Onderwijs & educatie:
Om de noodopvang voor kinderen van ouders met een cruciaal beroep op te zetten heeft de gemeente een grote inspanning geleverd, hiervoor zijn flink meer uren gemaakt. De financiële gevolgen hiervan zijn nog niet bekend. Er is van het rijk een bedrag van €31.000 ontvangen voor de noodopvang.

Jeugd

Programma

Tabel 1: Inhoudsopgave raadsmonitor jeugd

Onderwerp	Toelichting
Doelen	De doelen op hoofdlijnen van de gemeente op basis van de Jeugdwet.
Uitgevoerd beleid	Uitgevoerde maatregelen die zijn ingezet in dit halfjaar om de doelen te behalen.
Jongeren en corona	Een korte doorkijk naar de gevolgen van de coronacrisis voor jongeren op het gebied van zorg en welzijn.
Gebruik vrij toegankelijke- en individuele voorzieningen	Aantallen cliënten die gebruik maken van ondersteuning van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en van individuele voorzieningen. Gespecificeerd naar leeftijds- en geslachtskenmerken van cliënten.
Voorzieningen gebruik en kosten naar interventie	Kosten worden inzichtelijk gemaakt per interventie en in vrij toegankelijke voorzieningen. Tevens wordt er een beeld gegeven van de gemiddelde kosten per cliënt.
Type verwijzingen	Verwijzingen per afzender naar interventieniveau.
Kwaliteit	Cliëntdoelen behaald of voortijdige uitval en cliëntervaring.
Doelrealisatie	Korte terugblik op eerdere hoofdstukken en conclusies

Doelen

Alle jeugdigen hebben het recht op gezond, veilig en geslaagd opgroeien en ontwikkelen.

- Versterken van het gewone opvoeden en gezond leven;
  Informatie, advies en lichte ondersteuning (preventieve overige voorziening) zijn versterkt, sluit aan op de vraag van jeugdigen en hun ouders en gaat uit van de eigen kracht en netwerk;
- Er wordt tijdig gesignaleerd, preventie en zorg zijn verbonden met het onderwijs;
- Inzet van ondersteuning bij opgroeien en ontwikkelen door het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) en zo nodig door jeugdhulp;
- Toegang tot jeugdhulp en inzet van jeugdhulp is efficiënt en effectief, zo kort als nodig en zo lang als moet.

Uitgevoerd beleid 2020

- **GZ-psycholoog toegevoegd aan Team Jeugd**
  Sinds de tweede helft 2019 is een GZ-psycholoog werkzaam in het CJG. Dit is gedaan omdat we minder medicalisering en dus minder verwijzingen door huisartsen bij psychische, psychiatrische en psychosociale klachten/gedragsproblemen ontvangen. Ook beogen we hiermee een kortere behandelingsduur in de SGGZ, psycho-educatie aan ouders en onderwijs. Daarnaast kan de GZ-psycholoog zo nodig diagnostiek en overbruggingszorg bij wachttijden leveren.

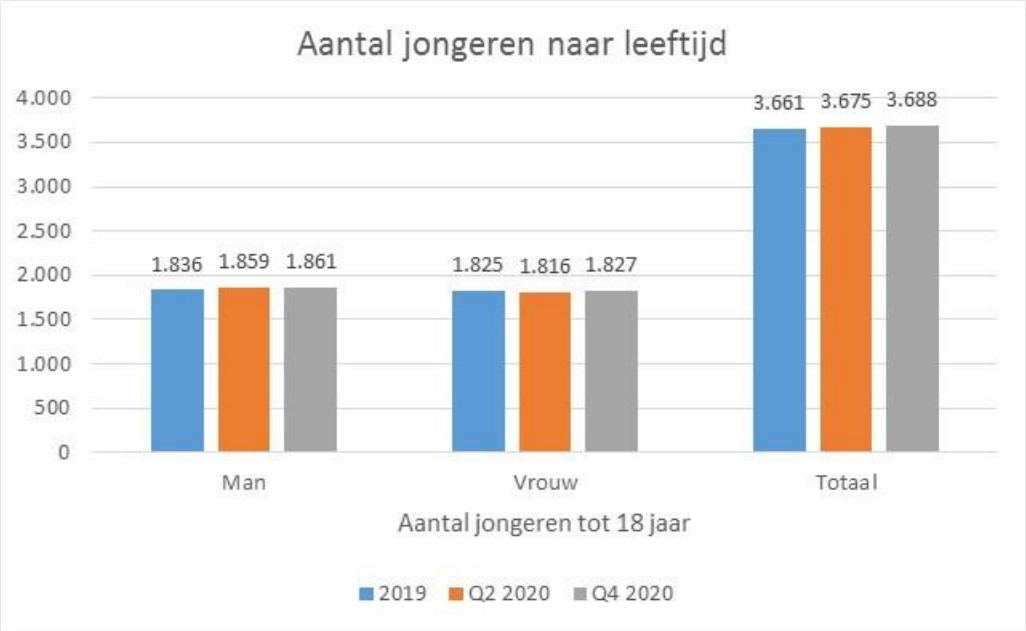
  Deze GZ-psycholoog kan zelfstandig diagnosticeren en behandelen en is daarmee een gelijkwaardige gesprekspartner voor GGZ-specialisten in de eerste en tweede lijn. Waardoor afschalen sneller kan en nog specifiekere doorverwijzingen plaats kunnen vinden.

  Deze functie is bewust gekoppeld aan het CJG, zodat we deze expertise 'in huis' hebben en anderen de GZ-psycholoog kunnen consulteren. Verder kan de GZ-psycholoog ingezet worden op vindplaatsen waarvan we weten dat er sprake is van een groter aantal kinderen met angsten, eetstoornissen, dwang of andere psychische problemen. De GZ-psycholoog maakt, evenals de straathoekwerker, vanaf 2021 deel uit van team STIP.

- **Pilot straathoekwerker**
  Samen met de Wmo is in 2020 een pilot gestart om naast de jongerenwerker een straathoekwerker te laten werken. Deze straathoekwerker heeft als doel om meer 'de straat op' te gaan en zo beter problematiek te signaleren onder jongeren en jongvolwassenen. Er was meer inzicht nodig in de verschillende doelgroepen jongeren met problematiek, zoals middelengebruik, afstand tot de arbeidsmarkt, vroegtijdig schoolverlaten en loverboys. Ook zorgt de straathoekwerker ervoor dat jongeren niet terugvallen in oude problematiek.

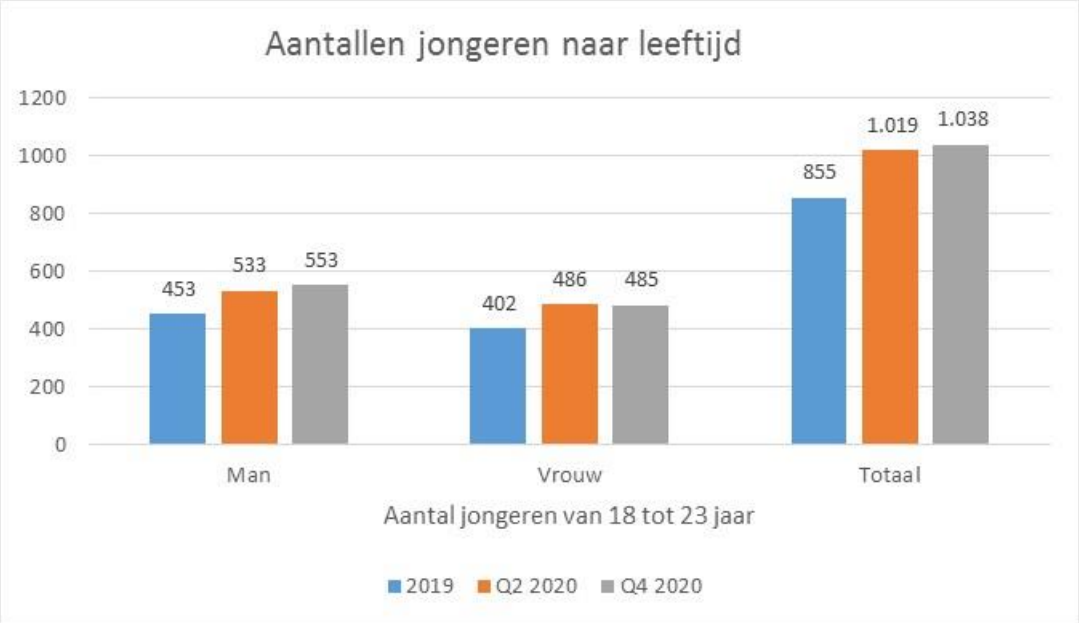
Aantallen jeugdigen in de gemeente

Figuur 2: aantal jongeren tot 18 jaar naar leeftijd

(Bron: Gemeentelijke basisadministrie (GBA))

Figuur 3: aantal jongeren van 18 tot 23 jaar naar leeftijd

(Bron: GBA)

Toelichting:
We zien in Figuur 1 dat het aantal jongeren tot 18 jaar en in Figuur 2 het aantal jongeren van 18 tot 23 jaar, in 2019 en 2020. De stijging van het aantal jongvolwassenen in onze gemeente in het eerste halfjaar van 2020 heeft zich verder doorgezet naar het tweede halfjaar van 2020 (zie figuur 2). In het eerste halfjaar van 2020 woonde 19% meer jongvolwassenen in onze gemeente en dit is doorgestegen naar 21,4% meer jongvolwassen in onze gemeente vergeleken met 2019. Deze grote stijging is niet zichtbaar onder jongeren van 0-18 jaar. Hieruit zouden we kunnen concluderen kunnen dat er minder jongvolwassenen uit onze gemeente zijn vertrokken in 2020 dan in 2019. Een

oorzaak zou het coronavirus kunnen zijn: door het geven van digitaal onderwijs is de noodzaak om op kamers te gaan afgenomen. Hier zouden ook andere oorzaken aan ten grondslag kunnen liggen, denk bijvoorbeeld aan krapte op de huizenmarkt. Om te bezien of dit een eenmalige toename is of een meer langdurige trend, zullen we de cijfers over een langere periode in de gaten moeten houden.

Jongeren en corona

De coronacrisis haalt de wereld van jongeren flink overhoop. Een heel groot deel van hun 'oude leven' is weggevallen. Ze mogen niet meer uitgaan, in grote groepen bij elkaar komen, verliezen hun bijbaantje, komen moeilijk aan een stage, moeten (grotendeels) online onderwijs volgen en kunnen door de avondklok elkaar ook niet meer gemakkelijk in de avonduren ontmoeten.

Er zijn dan ook landelijk signalen dat jongeren zich meer eenzaam voelen, spanningen thuis oplopen en meer last hebben van psychische problemen dan voor de coronacrisis. Maar hoe is dat voor de jongeren in onze gemeente? De GGD NOG voert Coronapeilingen uit onder verschillende doelgroepen, waaronder onder de jongeren van 12-18 jaar. In mei 2020 is de eerste peiling uitgevoerd en in maart dit jaar wordt de tweede peiling uitgevoerd. De resultaten die hieronder gepresenteerd worden gaan dus over de periode van de 'eerste golf' en 'tweede golf' (maart 2020 en maart 2021) en geldt voor alle jongeren uit de regio Noord-Oost Gelderland[1].

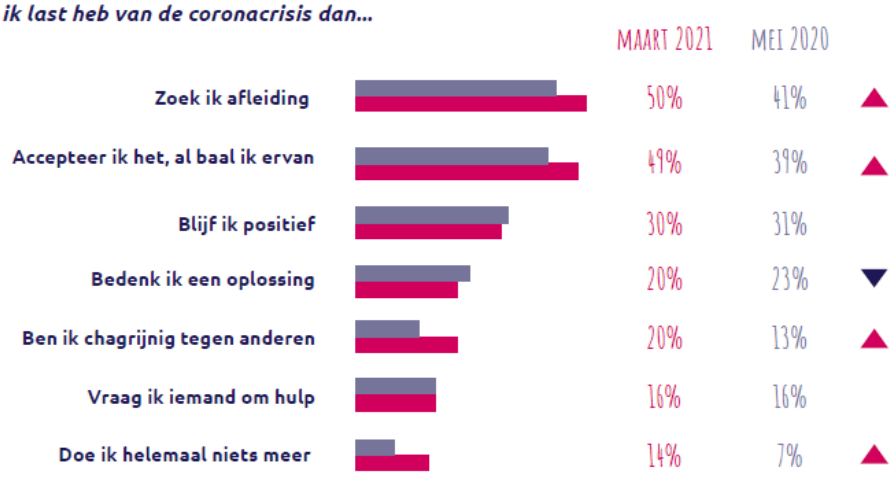
<u>Welbevinden</u>
In de eerste lockdown gaven jongeren een 7,3 als gemiddeld rapportcijfer van het leven op dit moment. Hierbij valt op dat jongens gemiddeld een hoger cijfer geven dan meisjes, vmbo'ers het leven hoger waarderen dan havo/vwo'ers en jongeren t/m 14 jaar meer tevreden zijn over het leven dan jongeren van 15 jaar of ouder. Jongeren geven aan zich te vervelen (54%) en minder hebben om naar uit te kijken (58%).
Jongeren zijn over het algemeen veerkrachtig: de meesten accepteren de huidige situatie, zoeken afleiding of zijn zelfs bezig met het zoeken naar oplossingen. Een enkeling geeft aan chagrijnig te zijn of helemaal niets meer te doen.

Top 3: wat missen jongeren het meest?

1. Afspreken met vrienden
2. Uitjes
3. Sportclub, sportvereniging of sportschool

In maart 2021 gaven de jongeren een gemiddeld rapportcijfer van een 6,6 over hun leven. Dit is daling ten opzichte van het cijfer in de eerste lockdown.
Vier op de tien jongeren (39%) gaven zich aan te vervelen. Ruim één derde van de jongeren (35%) geven aan dat ze minder hebben om naar uit te kijken. Deze twee percentages zijn iets gedaald ten opzichte van de eerste coronapeiling.
De meeste jongeren zoeken afleiding om met de coronacrisis te kunnen omgaan. Dit gaven meer jongeren aan in deze peiling dan tijdens de peiling in 2020. Ook gaven meer jongeren aan vaker chagrijnig tegen anderen zijn ten opzichte van 2020.

Als ik last heb van de coronacrisis dan...

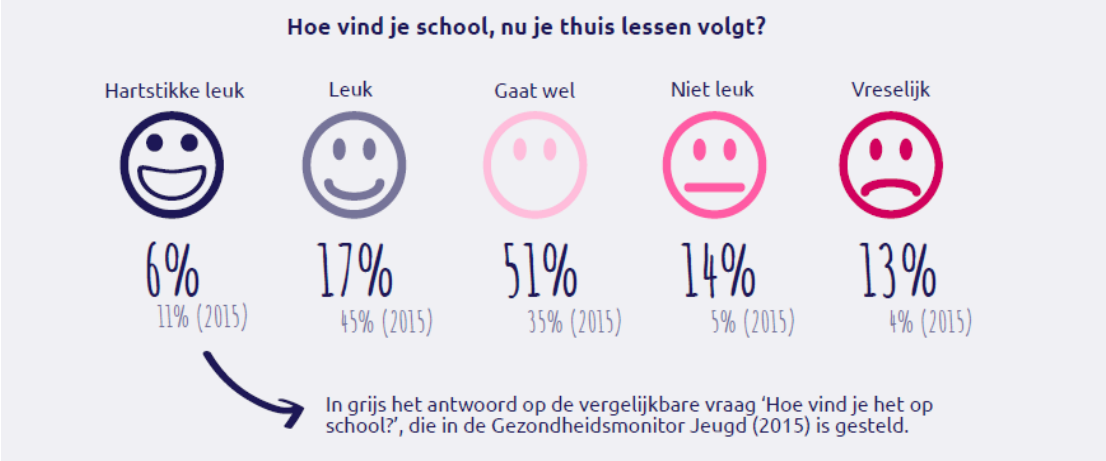

In de eerste peiling gaven de meeste jongeren aan dat de sfeer thuis niet is

[1] https://www.ggdnog.nl/over-de-ggd/nieuws/hoe-gaat-het-met-de-jeugd-coronapeiling-jeugd-van-de-ggd-geeft

veranderd. Een ander groot deel van de jongeren gaf aan dat de sfeer soms beter en soms slechter is.
In de tweede coronapeiling zijn er andere cijfers naar voren gekomen. Zo geeft nu 58% aan dat het leuk thuis is terwijl dat voor de coronacrisis (in 2019) nog 88% was. De meest genoemde reden hiervoor zijn spanningen, irritaties en ruzies thuis.
Meer dan de helft (53%) van de jongeren voelt zich gelukkig. Dit was in 2019 nog 87 procent. Het aandeel jongeren dat zich (zeer) ongelukkig voelt, was in het najaar van 2019 gaf nog 3 procent, dit is gestegen naar 14% procent in maart 2021.
De jongeren maken zich steeds meer zorgen over bepaalde zaken zoals het achterraken met schoolwerk (niet over gaan naar het volgende jaar bijvoorbeeld) en over corona de ziekte zelf. Ook eenzaamheid is erg groot onder jongeren, één op de vijf jongeren voelt zich eenzaam.

<u>Jongeren en (thuis)onderwijs</u>
Jongeren genieten niet van het thuisonderwijs: jongeren waarderen het thuisonderwijs een stuk lager dan zij school waardeerden toen zij nog fysiek naar school mochten (zie de figuur hieronder. De meeste jongeren mogen nu deels naar school en hebben deels digitaal les. Jongeren geven aan dat digitale lessen niet altijd even goed te begrijpen zijn. Ze geven aan dat het op school makkelijker is om aan te geven als je de lesstof niet begrijpt.
Tijdens de tweede peiling in maart 2021 zijn de zorgen over het onderwijs gestegen. Het percentage middelbare scholieren dat het gevoel heeft achter te lopen met schoolwerk doordat zij (deels) thuisonderwijs volgen, is gestegen van 26% in mei 2020 naar 43% in maart 2021.

Algemeen
Bijna negen op de tien jongeren (86%) gaf aan last te hebben van de coronacrisis tijdens het onderzoek in maart 2021, dat was in mei 2020 tijdens de vorige onderzoek van de GGD nog 72%.

<u>Ervaringen jongeren Noordgouw</u>
Ook hebben we jongeren van de Noordgouw gesproken en gevraagd hoe het met hen ging. Zij geven met name aan het contact in grotere groepen te missen. Tentfeesten, afspreken met vrienden, sportwedstrijden en familie van ver weg opzoeken, zijn zaken die jongeren op dit moment missen. Ze geven aan dat op het moment vrijwel alles digitaal is (les op school, muziekles). Vaak is het werk de enige plek waarop zij nu nog mensen ontmoeten. Ze missen het fysiek ontmoeten en het fysiek leskrijgen. Zoals één jongere het mooi verwoordt: *"Alles wat online is, werkt meer demotiverend".*

Maar jongeren zijn ook creatief. Zo blijven ze wel 1-op-1 afspreken met vrienden en kan buiten vissen met vrienden op 1,5 meter afstand nog prima. Ook hebben jongeren met hulp van de gemeente een evenement opgezet. Hierover meer bij het kopje 'Hoe helpt de gemeente jongeren in coronatijd?'.

Leefstijl
Het leven in coronatijd heeft invloed op de leefstijl: jongeren geven aan veel meer schermtijd te hebben, meer te gamen en minder te bewegen. Een deel van de jongeren is gezonder gaan eten, maar een ander deel juist weer ongezonder. Wel geven jongeren aan minder alcohol te drinken en minder te roken dan voor de coronacrisis.

Hoe helpt de gemeente jongeren in coronatijd?

Kwetsbare jongeren
Onze jongerenwerkers zijn deels fysiek, deels online druk doende om kwetsbare jongeren op te sporen, contact met hen te leggen en vast te houden. Denk hierbij aan de straathoekwerker die afstapt op de jongere op straat en de jongerenwerker die een plusgroep begeleidt die niet op een reguliere wijze aansluiting kunnen vinden bij hun leeftijdsgenoten. Met hen wordt in deze tijd gewhatsappt, online spelletjes en als het nodig is wordt er één-op-één afgesproken.
Ook gaat het project Move-it! van onze Gezinscoach met aandachtsgebied verslaving door en gaan een gezinscoach en een jongerenwerker de training volgen voor JIM[2].

Daarnaast hebben we binnen STIP een eigen GZ-psycholoog. Zij gaat laagdrempelig met jongeren in gesprek als ze aangeven dat het minder goed met ze gaat en verwijst door als dat nodig is.

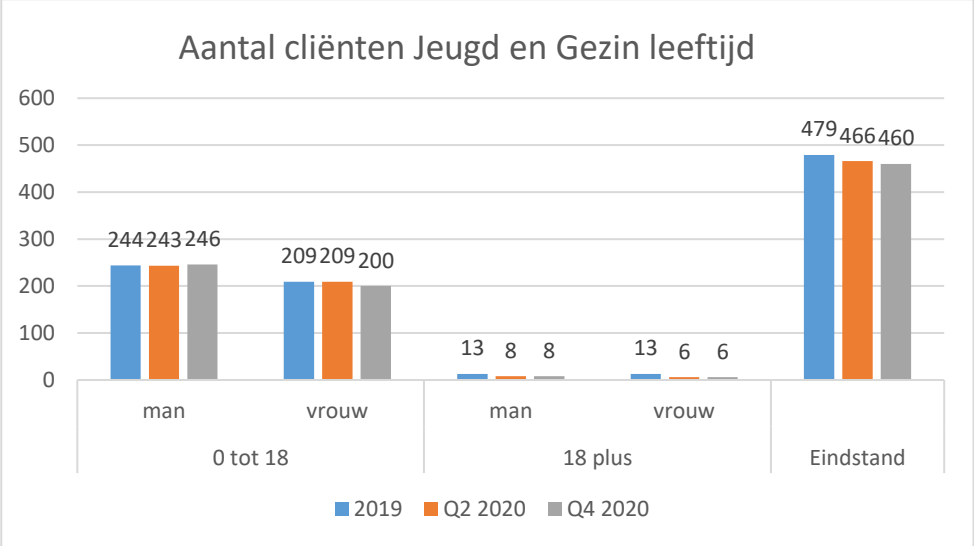
Niet-kwetsbare jongeren
In beginsel is het zo dat de ouder van het kind aan zet is om erop toe te zien hoe het met het kind gaat, en daarop actie te ondernemen. Door de coronacrisis is een hele generatie kwetsbaar geworden en de vraag rijst dan ook steeds meer of gemeenten er ook meer voor deze doelgroep zou moeten zijn. Via een aantal overheidssubsidies kunnen wij ook een extra stapje zetten voor deze jongeren. Dit is dan ook waar we op het moment mee bezig zijn:

- Onze jongerenwerkers organiseren veel online-activiteiten. Zij zetten die ook open voor jongeren die nog niet aangesloten zijn bij het jongerencentrum of bekend zijn bij de jongerenwerkers. Ook worden de activiteiten gedeeld op de gemeentelijke sociale media kanalen.
- We hebben de Wintereditie van Jeugd aan Zet aangevraagd en toegekend gekregen. Wij hebben de leerlingenraad gevraagd met een idee te komen. Dit hebben ze gedaan en hebben de activiteit ook georganiseerd en uitgevoerd. DJ Jay-Connor een concert gegeven in de aula van de Noordgouw. Dit concert is opgenomen en op 12 maart via een online stream uitgezonden voor alle jongeren in onze gemeente. Om zoveel mogelijk jongeren te trekken hebben de leerlingen van de Noordgouw hier ook een wedstrijd aan verbonden waar prijzen van lokale ondernemers mee te winnen waren.
- We zijn in gesprek met Spectrum Elan om handen en voeten te geven aan ‘jongerenparticipatie’. We willen in het kader van participatie voor het kaderdocument ‘adviesvangers’ inzetten. Dit is een brainstormsessie met jongeren, geleid door een jongeren zelf. Ook willen we Spectrum-Elan vragen ons te adviseren hoe dit te borgen.
- We zijn binnen het sociaal domein bezig met het opstellen van een preventieakkoord. Binnen dit akkoord gaan we samen met lokale ketenpartners preventieve thema’s oppakken. De mentale druk en psychische gezondheid van jongeren in coronatijd zal door de gemeente als één van de belangrijke thema’s worden aangedragen.

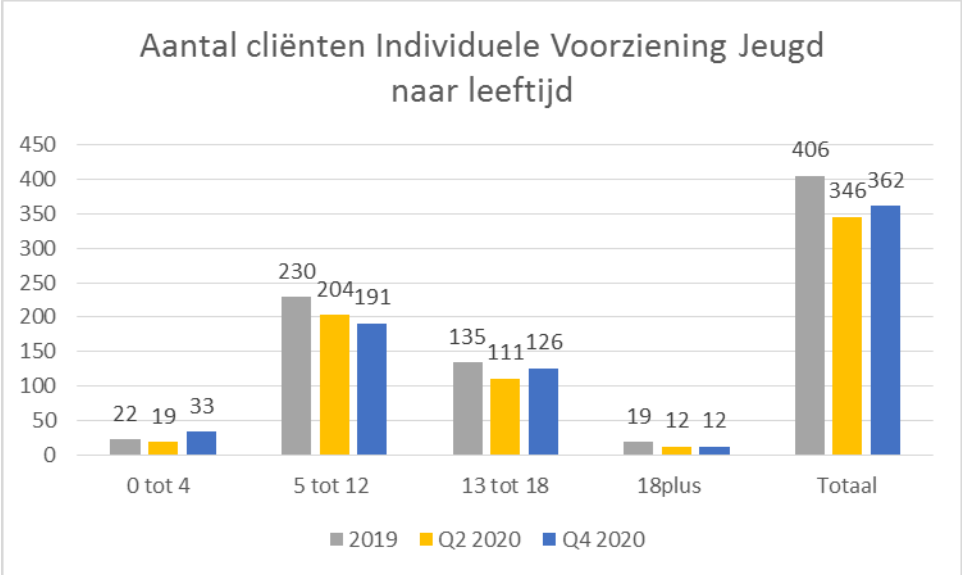
[2] Jouw ingebrachte mentor: https://jimwerkt.nl/

Gebruik vrij toegankelijke- en individuele voorzieningen

Figuur 4: aantal cliënten die zijn geholpen door STIP Jeugd en Gezin naar leeftijd

Figuur 5: aantal cliënten die een individuele voorziening hebben ontvangen naar leeftijd

Toelichting:
In Figuur 3 is het totaal aantal unieke cliënten weergegeven die ondersteuning/jeugdhulp ontvangen vanuit het Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Eind 2019 werden er 479 cliënten geholpen door het CJG, dit is gedaald naar 466 cliënten in de eerste helft van 2020 en verder gedaald naar 460 cliënten aan het eind van 2020. Er is dus een dalende trend zichtbaar in het aantal cliënten dat het CJG oppakt. Deze daling komt door een afname in capaciteit bij STIP Jeugd en Gezin. Veel gezinscoaches hebben hun eigen aandachtsgebied en bouwen daar steeds meer expertise op (denk hierbij aan verslaving of veiligheid). Dit heeft als gevolg dat zij ook steeds vaker bezig zijn om hun expertise te delen met collega's of ketenpartners. Met als gevolg dat er minder casussen opgepakt kunnen worden. Hoewel het goed is om op te merken dat er veel expertise is binnen STIP Jeugd en Gezin, is het geen wenselijke ontwikkeling dat het aantal casussen die zij oppakken, daalt. De casussen die STIP Jeugd

en Gezin oppakt zijn namelijk goedkoper dan wanneer we ze door moeten zetten naar een individuele voorziening.
Om het aantal casussen in 2021 weer te doen laten stijgen wordt er dit jaar een extra gezinscoach aangetrokken voor, in eerste instantie, twee jaar.

In Figuur 4 zien we de aantallen naar leeftijd van unieke cliënten die een individuele voorziening (IVJ) ontvangen. In de eerste helft van 2020 constateerden we een flinke daling in het aantal individuele voorzieningen. Deze daling heeft zich deels doorgezet in de tweede helft van 2020: het aantal individuele voorzieningen is nog steeds lager ten opzichte van 2019, maar is wel met 4,6% gestegen ten opzichte van de eerste helft van 2020. De forse daling en vervolgens een lichte stijging in het aantal voorzieningen heeft uiteraard te maken met de coronacrisis: we zagen in de eerste lockdown een flinke afname in het aantal nieuwe voorzieningen. Dit doordat verschillende toegangen van Jeugdhulp slecht bereikbaar waren (denk aan de huisarts) en er kon minder worden gesignaleerd door bijvoorbeeld de scholen. Met de versoepeling van de maatregelen (met name vanaf september) zien we weer een toename in het aantal individuele voorzieningen. Dit correspondeert met het landelijke beeld.

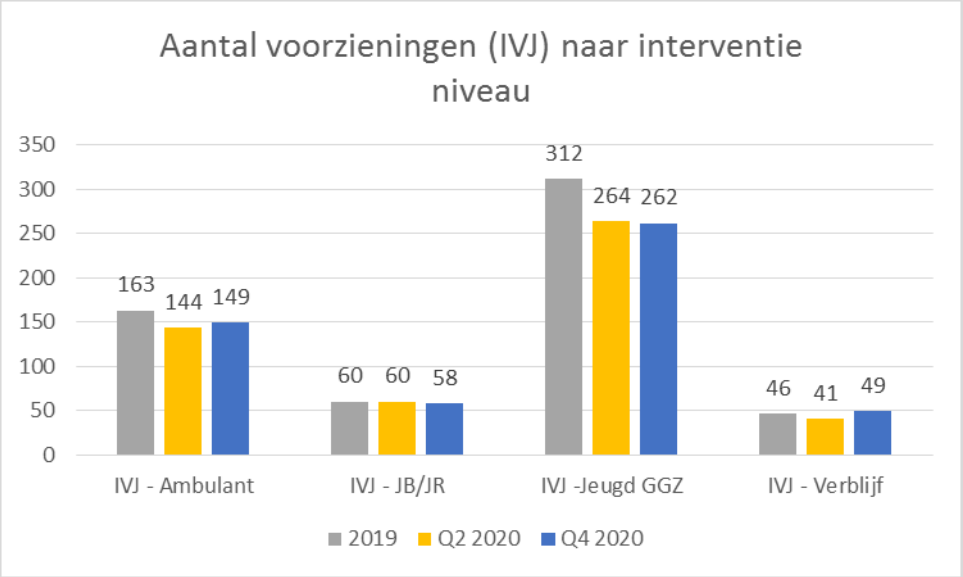
Wanneer we de aantallen kinderen en jongeren die een jeugdvoorziening ontvangen (STIP Jeugd en Gezin of een IVJ) afzetten tegen het totaal aantal jongeren dan zien we dat 9,5% van de jongeren tot 18 jaar en 1,1% van 18 tot 23 jaar ondersteuning heeft gekregen in 2020.
Zoals in de tabel hieronder te zien is de absolute afname in het aantal voorzieningen ten opzichte van 2019 ook een relatieve afname. In 2020 heeft 1,1% minder jongeren tot 18 jaar een individuele voorziening en onder jongvolwassenen is het aandeel zelfs gehalveerd.

Tabel 1: Percentage jongeren dat hulp ontvangt

Percentage gebruik Jeugdvoorziening t.o.v. inschrijving in BRP			**31-12-2019**	**30-06-2020**	**31-12-2020**
Aantal jongeren tot 18 jaar		Man	12,1%	7,7%	8,6%
		Vrouw	9,0%	10,5%	10,4%
		Totaal	**10,6%**	**9,1%**	**9,5%**
Aantal jongeren van 18 tot 23 jaar		Man	1,8%	1,3%	1,4%
		Vrouw	2,7%	1,0%	0,8%
		Totaal	**2,2%**	**1,1%**	**1,1%**

Voorzieningen en kosten naar interventieniveau

Figuur 6: aantal voorzieningen (IVJ) naar interventieniveau

Ambulant= alle vormen van ambulante begeleiding.

Jeugd GGZ= alle GGZ behandeling voor jeugd.

JB/JR= Jeugdbescherming en Jeugdreclassering, uitvoering gevende aan uitgesproken maatregelen van de (kinder)rechter.

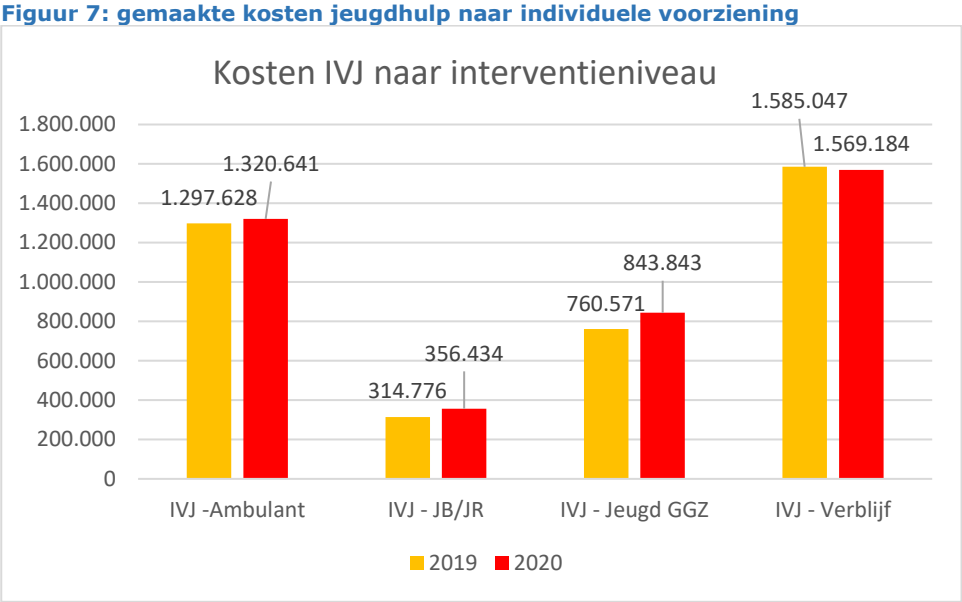
Verblijf = alle vormen van verblijfszorg zoals gezinshuizen en residentiële zorg.

Toelichting:
In figuur 5 worden het aantal voorzieningen (IVJ) naar interventieniveau getoond. In dit figuur wordt zichtbaar dat de meeste individuele voorzieningen jeugd, Jeugd-GGZ betreft, gevolgd door ambulant. Het aantal Jeugd-GGZ-trajecten is in 2020 afgenomen. Ook is het aantal ambulante trajecten afgenomen ten opzichte van 2019.

Een verklaring voor deze afname is tweeledig: enerzijds speelt, zoals eerder benoemd, de coronacrisis een belangrijke rol in deze afname. Een andere belangrijke reden voor de afname, met name de daling Jeugd-GGZ-trajecten, is een resultaat van het inzetten van een GZ-psycholoog in het CJG. Deze GZ-psycholoog kan zelfstandig diagnosticeren en behandelen. De inzet was dat huisartsen steeds vaker naar haar doorverwijzen. Dit leidt tot een lager aantal ingezette Jeugd-GGZ-trajecten. En als ze worden ingezet, dan veel meer gericht.

Verder zien we dat het aantal Jeugdbescherming en Jeugdreclasseringstrajecten (JB/JR) licht gedaald zijn, en het aantal verblijfsvoorzieningen gestegen. Deze vormen van zorg hebben, ondanks de coronacrisis, optimaal gewerkt, omdat het één van de meest cruciale vormen van jeugdhulp is. Wachten met het leveren van zorg als er een crisis is of als onveiligheid speelt, gebeurt niet. Ook is het signaal vanuit team Jeugd dat door alle maatregelen en het tijdelijk ontbreken van preventie, situaties ook vaker zodanig complex of ‘uit de hand lopen’, dat de inzet van een zware zorgvorm onvermijdelijk is.

Figuur 7: gemaakte kosten jeugdhulp naar individuele voorziening

Ambulant= alle vormen van ambulante begeleiding.
Jeugd GGZ= alle GGZ behandeling voor jeugd.
JB/JR= Jeugdbescherming en Jeugdreclassering, uitvoering gevende aan uitgesproken maatregelen van de (kinder)rechter.
Verblijf = alle vormen van verblijfszorg zoals gezinshuizen en residentiële zorg.

In Figuur 6 zien we de kosten naar interventieniveaus van 2019 en 2020. Hierbij valt als eerste op, wanneer wordt gekeken naar de eerdere dalingen in het aantal voorzieningen IVJ, dat de gemaakte kosten niet zijn gedaald, maar gestegen ten opzichte van 2019.

Een andere belangrijke verklaring voor de kostenstijging, terwijl het aantal voorzieningen zijn gedaald, is zoals eerder benoemd de problematiek die complexer is geworden. De coronacrisis zorgt voor meer stress en spanning thuis en daar is door de maatregelen lastig aan te ontsnappen. Vroegsignalering is lastiger geworden en daarmee is ook minder preventieve zorg ingezet is. Problemen blijven daardoor langer bij het kind en/of het gezin en krijgt meer de kans om te verergeren.

Dit is ook terug te zien in de gemiddelde kosten per traject met name bij GGZ, zie de tabel hieronder. Mogelijk heeft de tijdelijke sluiting en deels behandeling op afstand hier ook aan bijgedragen omdat dit toch minder effectief is dan face-to-face contact.

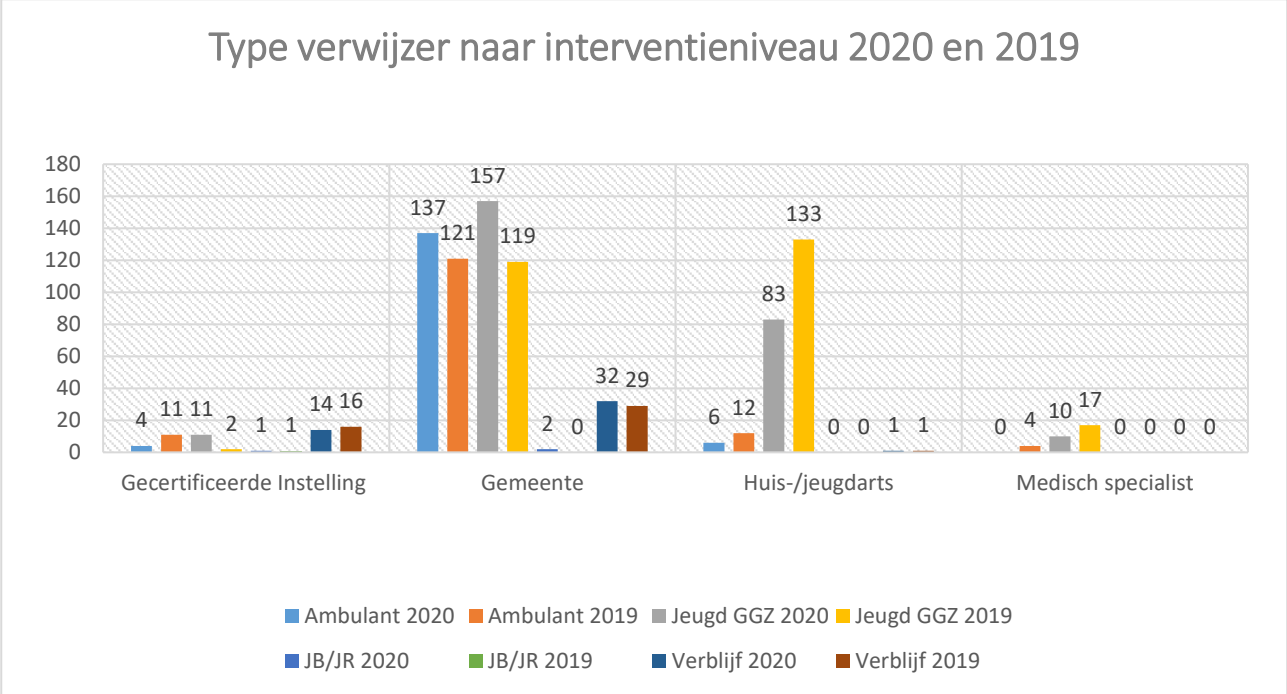
Tabel 2 : Gemiddelde kosten per traject individuele voorzieningen

Gemiddelde kosten per traject	2019	2020	%
IVJ -Ambulant	7.961	8.863	11%
IVJ - JB/JR	5.246	6.145	17%
IVJ - Jeugd GGZ	2.438	3.221	32%
IVJ - Verblijf	34.458	32.024	-7%

We stimuleren pleeggezinnen/gezinshuizen boven verblijf in 3-milieusverziening (school, slapen en zorg, bv perspectiev) In 2020 campagne georganiseerd om pleegouderschap te stimuleren.

Type verwijzingen

Figuur 7: type verwijzer naar interventieniveau eerste helft 2020 en van 2019

Ambulant= alle vormen van ambulante begeleiding.

Jeugd GGZ= alle GGZ behandeling voor jeugd.

JB/JR= Jeugdbescherming en Jeugdreclassering, uitvoering gevende aan uitgesproken maatregelen van de (kinder)rechter.

Verblijf = alle vormen van verblijfszorg zoals gezinshuizen en residentiële zorg.

Toelichting:

Binnen de jeugdwet heeft niet alleen de gemeente het recht om door te verwijzen, maar zijn er meer verwijzers, namelijk de huisarts, gecertificeerde instelling en de medisch specialist. Zij kunnen verwijzen naar specifieke vormen van jeugdhulp, waarbij de financiële gevolgen voor de gemeente zijn.

Om inzicht te krijgen in hoe onze verwijzers handelen, is in figuur 7 een uitsplitsing gemaakt van type verwijzer naar interventieniveau over 2019 en 2020.

Allereerst is te zien dat de gemeente de grootste verwijzer is geweest in 2020. Als gemeente verwijzen wij het meeste door naar ambulante hulp en jeugd GGZ. De huisarts is een goede tweede verwijzer, met 910 verwijzingen over 2020. De huisarts verwijst vrijwel in alle gevallen door naar Jeugd-GGZ. In vergelijking met 2019 valt op te maken dat het aantal verwijzingen vanuit de huisarts is gedaald en het aantal verwijzingen vanuit de gemeente is gestegen, dit geldt met name voor de doorverwijzingen naar de Jeugd-GGZ.

Net als de daling in het aantal voorzieningen Jeugd-GGZ is dit de verklaren door de inzet van de GZ-psycholoog en doordat de huisarts in de maanden van de lockdown minder heeft kunnen verwijzen. De toename in het aantal verwijzingen door de gemeente heeft hier ook mee te maken: STIP Jeugd en Gezin (destijds nog CJG) is gedurende de coronaperiode open gebleven en heeft zichzelf actief zichtbaar gemaakt in de samenleving. Op deze manier is de toegang tot zorg altijd open gebleven voor de inwoner van de gemeente Heerde en is te zien dat daar gebruik van is gemaakt.

Doelrealisatie

Vanaf 2019 kunnen we monitoren of jeugdhulpverleningstrajecten bij zorgaanbieders doelmatig zijn. Dat wil zeggen dat we inzichtelijk kunnen maken of doelen bereikt zijn of dat trajecten voortijdig stoppen. In 2020 is bij 583 cliënten het doel bereikt, bij 9 cliënten was er sprake van voortijdige uitval.

Daarnaast wordt er elk jaar een cliëntervaringsonderzoek gedaan waarbij ouders en jongeren bevraagd worden naar hun ervaring met het CJG en verdere jeugdhulp. In 2019 is gestart met continu meten van de cliënttevredenheid. Dit houdt in dat er maximaal 3 maanden na de start een vragenlijst wordt opgestuurd met vragen over het opstarten van de zorg. Dit maakt dat de opgehaalde gegevens meer accuraat zijn en kunnen veranderingen (bijvoorbeeld in tevredenheid) over de tijd beter worden waargenomen.

Tabel 3: Tevredenheid jeugdige uit Cliëntervaringsonderzoek (CEO)*

	Zeer ontevreden	Ontevreden	Neutraal	Tevreden	Zeer tevreden
Omgang medewerker	8%	3%	5%	30%	54%
Deskundigheid medewerker	3%	3%	11%	36%	47%
Snelheid waarmee geholpen	3%	8%	6%	50%	33%
Informatie mogelijke oplossingen	3%	3%	22%	39%	33%

*Gegevens op basis van continumeting peildatum 6 januari 2021, respons 12,5%

Tabel 4: Tevredenheid ouder(s) uit CEO*

	Zeer ontevreden	Ontevreden	Neutraal	Tevreden	Zeer tevreden
Omgang medewerker	2%	1%	7%	53%	37%
Deskundigheid medewerker	2%	3%	9%	53%	33%
Snelheid waarmee geholpen	4%	1%	17%	52%	26%
Informatie mogelijke oplossingen	3%	2%	9%	55%	31%

*Gegevens op basis van continumeting 6 januari 2021, respons 17,7%

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek kunnen we de volgende conclusies trekken:

- Een groot deel van de jeugdigen en ouders is tevreden over de uitvoering van de jeugdhulp. Met name de omgang van de medewerker met de jeugdige wordt hoog gewaardeerd door de jeugdige zelf en de ouder(s).
- Ook de deskundigheid van de hulpverleners wordt hoog gewaardeerd: hulpverleners weten voldoende om jeugdigen goed te kunnen helpen.
- Over het algemeen zijn de jeugdigen en ouders tevreden over de snelheid waarmee de hulp is opgestart. Wel wordt er aangegeven dat een tussentijdse terugkoppeling soms wordt gemist. Dit is besproken met de uitvoerenden.
- Ouder en kind zijn over het algemeen tevreden over de informatie die wordt verstrekt over mogelijke oplossingen. Het onderzoek laat echter wel zien dat de tevredenheid hierover onder jongeren iets lager ligt
- In 2019 is gestart met continu-meten om tevredenheid van de cliënten te blijven volgen in de tijd (monitoren). Ook bij deze vorm van onderzoek blijft het lastig om ervaringen van jongeren op te halen, hoewel het responspercentage landelijk gezien relatief hoog ligt. Op het moment wordt de vragenlijst verbeterd en ingekort en worden er naar mogelijkheden gekeken om het cliëntervaringsonderzoek verder te digitaliseren. Denk hierbij aan het toevoegen van een QR-code op de brief die verwijst naar de digitale vragenlijst. Ook kijken we naar de mogelijkheden om de vragenlijst via Whatsapp te kunnen versturen.

Conclusie Jeugd

- In de eerste monitor over 2020 zagen we dat er een stuk meer jongvolwassenen in de gemeente Heerde wonen. De cijfers van de tweede helft van 2020 laten zien dat deze jongeren en jongvolwassenen in onze gemeente zijn gebleven. Ten opzichte van 2019 wonen er nu 21,4% meer jongvolwassenen in onze gemeente. Naar alle waarschijnlijkheid komt dit doordat jongvolwassenen door de coronacrisis minder op kamers gaan dan daarvoor en dus langer thuis blijven wonen.
- Het aantal kinderen dat wordt ondersteund door STIP Jeugd en Gezin is iets gedaald. Het aantal kinderen met een individuele voorziening is met 10% gedaald ten opzichte van 2019 gedaald.
- De grootste afname is te zien bij de Jeugd-GGZ-trajecten: in 2020 zijn er 16% minder lopende Jeugd-GGZ-trajecten. Ook de ambulante voorzieningen zijn iets gedaald ten opzichte van 2019 (daling van 9%).
- Huisartsen en medisch specialisten hebben minder doorverwezen in 2020, STIP Jeugd en Gezin daarentegen heeft meer doorverwezen naar individuele trajecten dan in 2019.
- Deze afname in individuele trajecten is grotendeels te wijten aan de uitbraak van de coronacrisis en de daaropvolgende lockdown met alle gevolgen van dien. Zo heeft de huisarts een tijd lang niet kunnen verwijzen en was het in sommige gevallen lastig om een traject op te starten (denk aan diagnosticeren en intakegesprekken op afstand).
- Een andere belangrijke verklaring voor de afname in individuele hulp, en dan met name de Jeugd-GGZ-trajecten, is de inzet van de GZ-psycholoog binnen STIP. Hierdoor zijn meer kinderen doorverwezen naar STIP in plaats van dat ze zijn doorverwezen naar een jeugdzorgaanbieder.
- Ook laat het werk van de straathoekwerker haar eerste effecten zien. We hebben beter inzicht in de doelgroep van 16 tot 24 jaar en zijn beter op de hoogte van de spelende problematiek in deze doelgroep. Dit helpt ons om een meer gerichte aanpak te formuleren. Een uitgebreide evaluatie volgt later dit jaar.
- Verder valt op dat de gemaakte kosten niet zijn mee gedaald met het aantal individuele hulpvoorzieningen. Dit is met name te wijten aan de JB/JR en de jeugd GGZ, vooral deze laatste zijn per traject flink duurder geworden door complexere problematiek.
- De mogelijkheden voor vroegsignalering zijn door corona grotendeels weggevallen. Bijvoorbeeld door de tijdelijke sluiting van scholen, huisartsen minder beschikbaar waren en gezinscoaches en jeugdgezondheidszorgmedewerkers minder op scholen en ander vindplaatsen aanwezig konden zijn. Inloopspreekuren zijn afgelast en gezondheidsonderzoeken zijn alleen nog maar op afspraak. Hierdoor hebben we afgelopen jaar minder zicht gehad op onze kinderen. Dit zien we terug in de cijfers in deze monitor: minder jeugdigen zijn bereikt en er is een duidelijke toename in complexiteit van problematiek zichtbaar. Minder mogelijkheden tot signaleren lijkt er ook voor zorgen dat we meer kosten per kind moeten maken. Vroegsignalering is dus belangrijk en heeft daadwerkelijk een functie.
- Bovengenoemde trend wordt regionaal en landelijk herkend en het lijkt er dus op dat de coronacrisis de boosdoener is[3]. Om dit met zekerheid te kunnen vaststellen zal er echter meer onderzoek naar moeten worden gedaan
- Daarnaast is het de vraag of de afname in het aantal individuele hulpvoorzieningen een trend is of dat slechts de gevolgen van de lockdown zien en we later geconfronteerd zullen worden met doorgeschoven zorg. Een voorbeeld hiervan is dat er niet altijd op tijd heeft kunnen worden afgeschaald, doordat men niet bij elkaar kon komen om goede afspraken te maken. Met name als de veiligheid in het geding is, lopen trajecten langer door. Dit om toch de

[3] https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/lek-jeugdzorg-moet-boven-water-komen.16325853.lynkx?tid=TIDP643225XC2453E634D0345A284B729BD76E7FD83YI5&utm_campaign=BB_NB_Sociaal&utm_medium=email&utm_source=binnenlandsbestuur

veiligheid van het kind te kunnen garanderen van het kind. Uit de volgende raadsmonitor zal blijken of dit daadwerkelijk het geval is en of er dientengevolge een stijging zichtbaar wordt in het aantal hulptrajecten.

- Verder transformeren blijft belangrijk. De resultaten van de ingezette maatregelen om de transformatie te versnellen tekenen zich langzaam af door minder verwijzingen naar Jeugd GGZ vanuit de huisarts en medisch specialist. We zien verdere mogelijkheden voor transformatie in de opstart van STIP begin 2021, door uitbreiding van STIP Jeugd en Gezin met een gezinscoach en het oppakken van scheidingsproblematiek.

Participatie

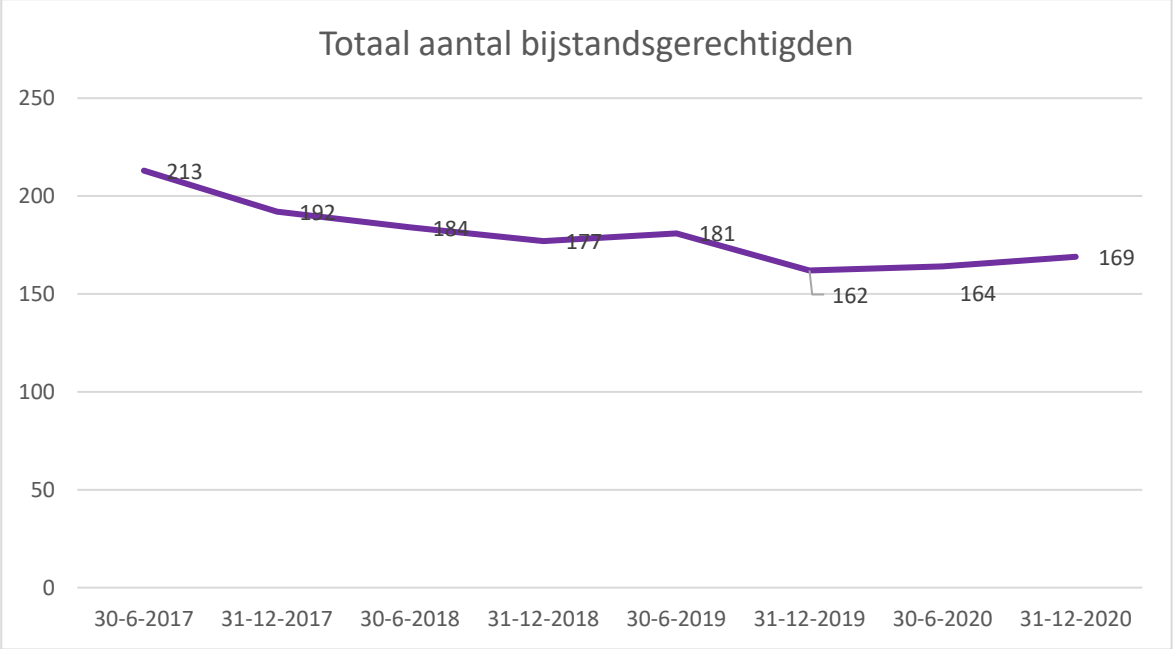
Programma

Onderwerp	Toelichting
Doelen	De doelen op hoofdlijnen van de gemeente op basis van de Participatiewet
Stand Bijstand	Aantal mensen in de bijstand en het verloop over meerdere kwartalen
Trajecten	Het aantal mensen dat een traject heeft
Financiën	Kosten van de uitkering ten opzichte van het Buig Budget
Financiën Open einde regeling	Financiën van de bijzondere bijstand, het minimabeleid en de kwijtscheldingen
Armoede en schulddienstverlening	Instroom en Uitstroom

Doelen

- Inwoners van de gemeente Heerde voorzien zoveel als mogelijk in hun eigen inkomen;
    - De gemeente Heerde biedt mensen indien nodig, ondersteuning bij het vinden van werk. Hierbij geldt als regel dat ondersteuning alleen wordt ingezet als het efficiënt en effectief is;
    - Inwoners die niet kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt, participeren naar eigen vermogen in de samenleving, bijvoorbeeld door het uitvoeren van vrijwilligerswerk;
- De gemeente Heerde biedt een vangnet voor mensen die het financieel moeilijk hebben;
- De gemeente Heerde wil armoede en schulden onder de inwoners van de gemeente Heerde waar mogelijk voorkomen dan wel bestrijden.

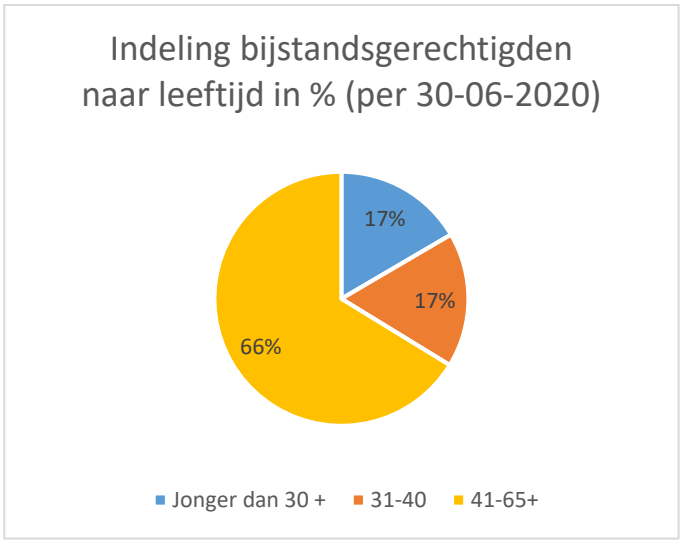
Totaalstand bijstandsgerechtigden

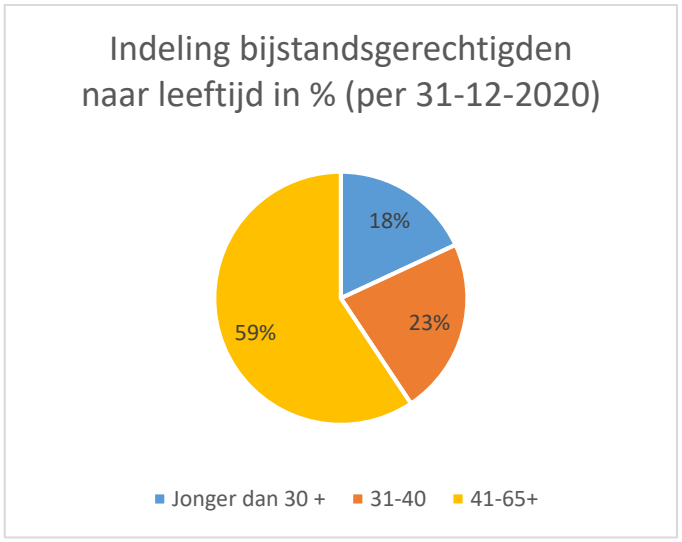

Figuur 8

Toelichting
In deze grafiek ziet u de totaalstand van het aantal inwoners dat een uitkering ontvangt in het kader van de Participatiewet, IOAW, BBZ en IOAZ.

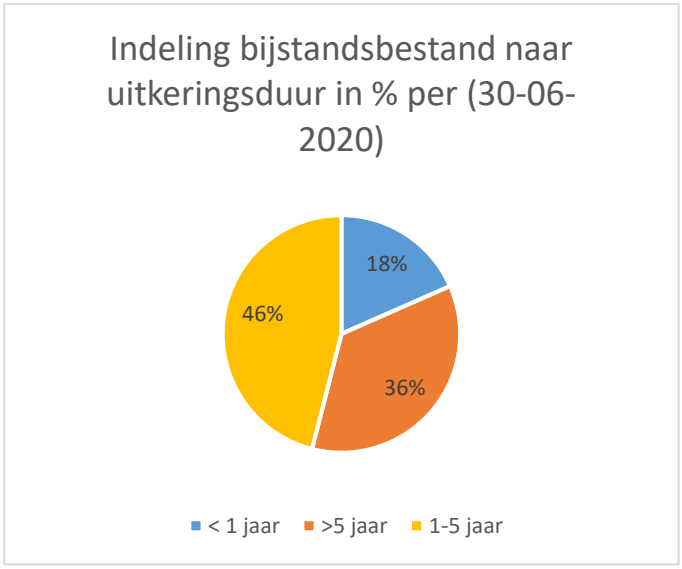
We zien hier dat het aantal bijstandsgerechtigden in 2020 met zeven (4,3% t.o.v. 2019) is gestegen, dat ligt in lijn met de landelijke stijging van 3,6%

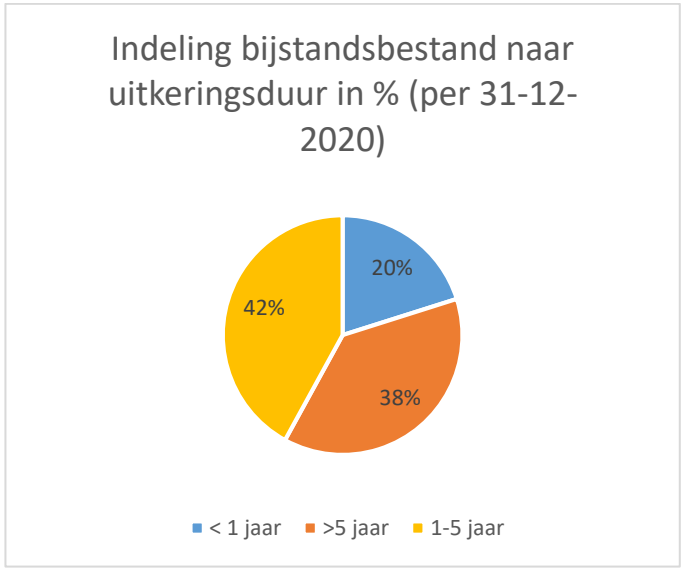

Figuur 9

We zien in bovenstaande grafieken dat de groep bijstandsgerechtigden tot en met 40 jaar met zeven procent is toegenomen ten opzichte van de groep die ouder is dan 41 jaar.

Figuur 10

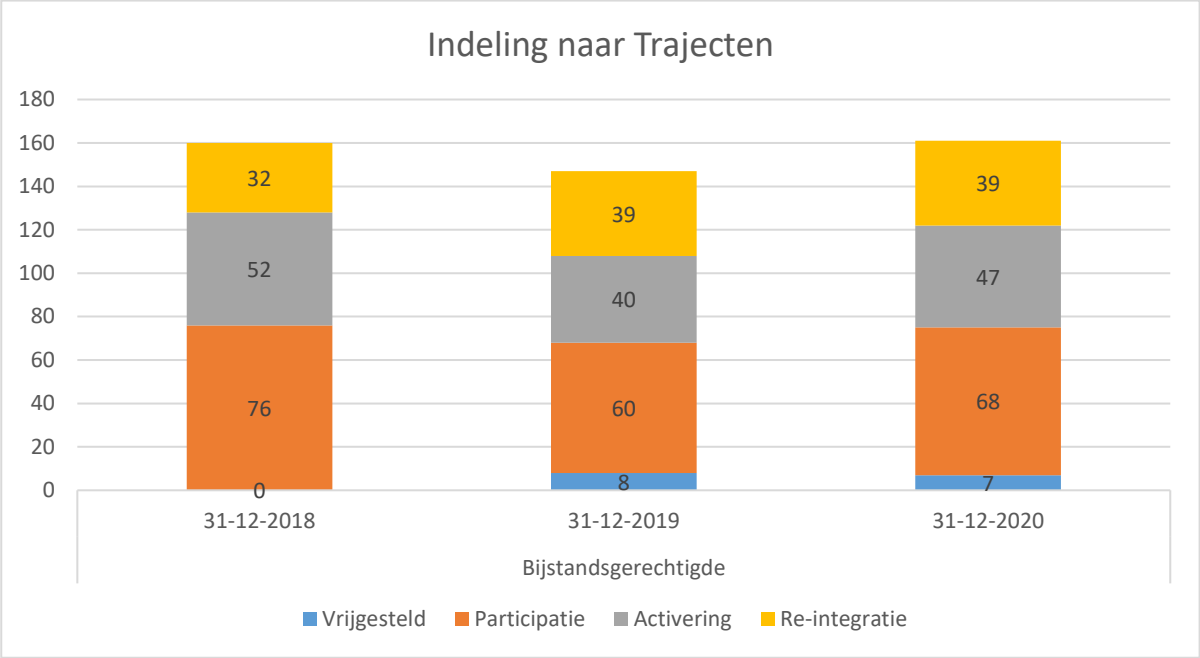
De 'middengroep' die 1-5 jaar bijstandsgerechtigd is, is met vier procent afgenomen. De groep die tot een jaar in de bijstand zit is met twee procent toegenomen evenals de groep die langer dan vijf jaar in de bijstand zit.

Tabel 5

Cijfers van de website Waar staat je gemeente			
Omschrijving	**Landelijk**	**Regio (Epe en Hattem)**	**Gemeente Heerde**
Aantal banen per 1000 inwoners	677	522	518
Personen met een bijstandsuitkering per 1000 inwoners	46,0	25,6	14,7
Huishoudens met een bijstandsuitkering in % ten opzicht van het totaal aantal huishoudens	5,2%	2,6%	2,1%
Werkloosheid	3,4%	2,7%	2,4%

Deze gegevens laten zien dat het aantal banen in de gemeente Heerde lager is dan landelijk. De bijstands- en werkloosheidscijfers zijn lager dan landelijk en in de regio. Dat betekent dat relatief veel mensen buiten Heerde werken. Deze cijfers zijn in lijn met voorgaande jaren.

Indeling naar trajecten

Figuur 11

Toelichting
In deze grafiek ziet u het aantal inwoners dat een bijstandsuitkering heeft en waarvoor de gemeente een inspanningsverplichting heeft. De werkzoekenden zijn in vier groepen onderverdeeld:
Re-integratie: binnen < 1 jaar naar werk;
Activering: tussen 1 en 3 jaar nodig voor werk;
Participatie: kans op deelname aan de arbeidsmarkt is klein;
Vrijgesteld: (tijdelijk) vrijgesteld van werk vanwege persoonlijke omstandigheden.

We stellen vast dat 25% van de groep re-integratie uit nieuwkomers (statushouders) bestaat. Dit is een positieve ontwikkeling want dat betekent dat deze mensen een kortere afstand naar de arbeidsmarkt hebben dan voorheen.

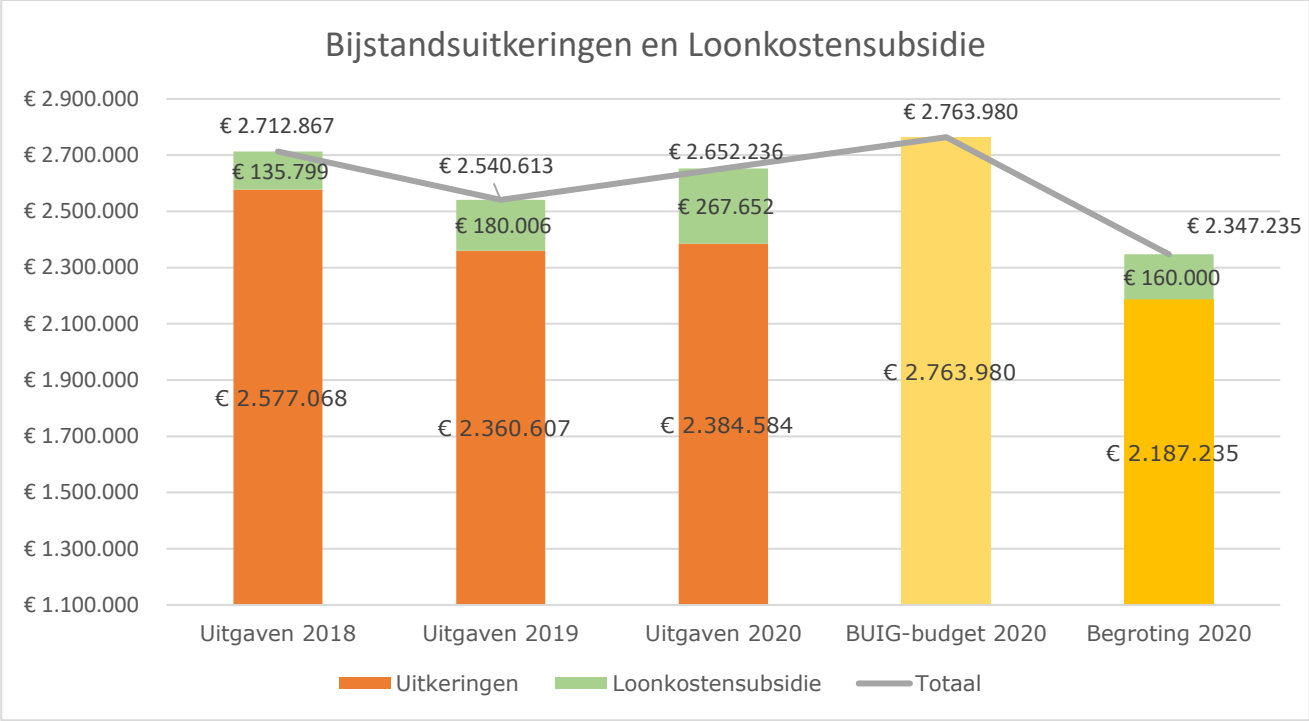
Jaarlijks maken wij afspraken met Werkbedrijf Lucrato over de uitstroom van de Participatiewet kandidaten. In 2020 hebben wij afgesproken dat er een uitstroom gerealiseerd zou worden van 30. Lucrato heeft 31 gerealiseerd. Gezien de omstandigheden in 2020 is dit een hele mooie prestatie.

Als mensen een relatie hebben richten we ons, met de dienstverlening en in de ondersteuning naar werk, op beide partners, omdat ze beide bijstandsgerechtigd zijn. Als een van beide werk vindt, kan dit resulteren in voldoende inkomen waardoor het gezin geen beroep meer hoeft te doen op de bijstand. Per 31-12-2020 hebben we 43 partners van bijstandsgerechtigden een traject aangeboden.

Niet uitkeringsgerechtigden (de zogenaamde Nuggers) hebben in veel gevallen ook recht op ondersteuning bij het vinden van werk. Per 31-12-2020 hebben we 66 Nuggers een traject aangeboden. Dit zijn meestal kwetsbare jonge mensen die thuis wonen en, waar ze vroeger in aanmerking kwamen voor een Wajong-uitkering, niet meer in aanmerking komen voor een

uitkering. De personen met een verminderde loonwaarde worden geregistreerd in het doelgroepenregister waardoor het instrument loonkostensubsidie inzetbaar is. De gemeente Heerde heeft de verplichting om hen te ondersteunen bij het vinden van een passende arbeidsplaats en maakt hiervoor gebruik van de dienstverlening van Lucrato. Een plaatsing met loonkostensubsidie levert ons geen besparing op het BUIG-budget op, maar voorkomt dat jongeren uit beeld raken en pas jaren later met diverse problemen op ons pad komen.

Van de niet uitkeringsgerechtigden zijn er 31 werkzaam met loonkostensubsidie.

Figuur 12

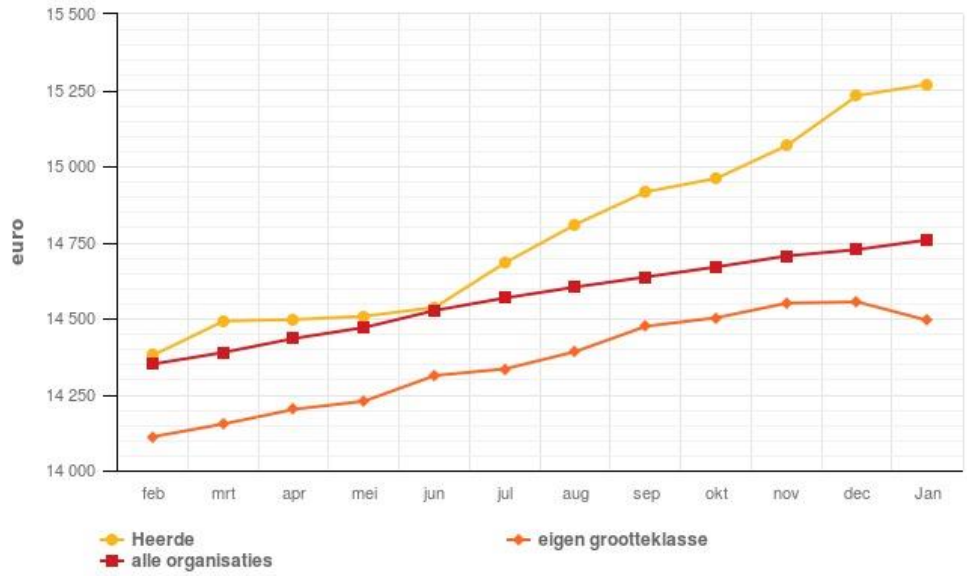
Toelichting
Deze grafiek geeft de financiële stand van zaken aan ten opzichte van de bijstandsuitkeringen in 2020. We hebben hier de uitgaven van de Tozo buitengelaten.

Het definitieve Buig-budget is dit jaar naar boven bijgesteld. We hebben voor het Buig-Budget € 2.664.655,- begroot. In werkelijkheid hebben we € 2.763.980,- ontvangen. Dat is € 99.325,- meer dan begroot. We hebben dus geen tekort op het Buig-budget.

Wel hebben we een tekort op onze reguliere begroting. Dit komt mede omdat we een € 50.000,- aan Loonkostensubsidie uit 2019 is betaald in 2020. De Loonkostensubsidie laat zich vooralsnog lastig plannen, hier wordt wel aan gewerkt.

Ook zijn de uitgaven van de bijstand hoger dan ons reguliere budget. Een van de oorzaken is dat het aantal bijstandsgerechtigden iets is gestegen maar de voornamelijk oorzaak is de stijging van de kosten van een bijstandsuitkering. De ene bijstandsuitkering is duurder dan de andere, een gezin ontvangt meer dan een alleenstaande. Iemand die parttime werkt ontvangt een deel van de uitkering net als een uitkeringsgerechtigde waarop de kostendelersnorm van toepassing is. We kunnen geen invloed uitoefenen op de hoogte van de norm.

Gemiddelde prijs per bijstandsuitkering

In deze grafiek wordt de stijging van de uitkeringen in beeld gebracht.

Figuur 13 bron: Divosa Benchmark

Covid-19 (coronacrisis)

In juli 2020 zagen we een behoorlijke stijging in WW uitkeringen. Werden er in juli 2019 nog 65 WW uitkeringen verstrekt aan inwoners in de gemeente Heerde, in juli 2020 waren dit 237 WW uitkeringen. Deze stijging was een landelijk beeld. Wel zagen we dat na juli deze stijging afnam. In december 2020 werden er 219 WW uitkeringen verstrekt aan inwoners in Heerde.
Als we kijken naar de leeftijd van de mensen in de WW uitkeringen dan zien we voor Heerde het volgende:

<27 jaar:	24
27- 50 jaar:	83
>50 jaar:	112*

**Cijfers zijn van december 2020*

Van de inwoners die nu een WW uitkering ontvangen, kan een gedeelte uiteindelijk doorstromen naar een bijstandsuitkering. Het UWV gaat naar aanleiding van een analyse uit van een percentage van 5% tot 6% van mensen die doorstroomt van WW naar bijstand. In crisissituatie zou dit ook op 10% kunnen liggen. Op basis van 219 WW uitkeringen (december 2020) zou dit de komende jaren kunnen leiden tot een instroom bijstand van 22 uitkeringen. Hoeveel dit uiteindelijk exact gaan zijn is echter moeilijk te voorspellen omdat dit van meerdere factoren afhangt. Daarnaast zien we dat de groep >50 jaar de grootste groep WW gerechtigden zijn, die mogelijk een langer WW recht hebben en dus later in de bijstand instromen. Het effect in groei bijstand kunnen wij dus ook later te zien krijgen. Vanuit het Rijk zijn middelen beschikbaar gesteld aan de arbeidsmarktregio om de werkloosheid door corona op te vangen. Hierop wordt vol ingezet door bijvoorbeeld het aanbieden van her- en omscholingstrajecten en focus te leggen op de kansberoepen als zorg, onderwijs, techniek en ICT.

Vangnetuitkering

Bij een overschrijding van het BUIG-budget kan de gemeente in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering, de zogenaamde vangnetuitkering. In 2020 is er geen tekort op het BUIG-budget.

Tozo

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is één van de noodmaatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. Een Tozo-1 uitkering kon worden aangevraagd over de periode vanaf maart tot en met mei 2020. De regeling is verlengd met de Tozo-2. De aanvraagperiode voor Tozo-2 gold voor de periode vanaf 1 juni tot 1 oktober 2020. Van 1 oktober tot en met 31 maart 2021 is de Tozo-3 van kracht. Tozo-4 loopt van 1 april tot en met 30 juni 2021. Vanaf Tozo-2 geldt een partnerinkomenstoets. Alleen in Tozo-1 telde het inkomen van de partner nog niet mee voor het recht op de regeling. De Tozo-regeling voor de woongemeente Heerde kan worden aangevraagd bij het Regionaal Bureau Zelfstandigen te Zwolle die deze regeling voor ons uitvoert. We hebben tot 30 juni Tozo 2020 een bedrag van € 812.946,- aan Tozo uitkeringen betaald en aan Tozo bedrijfskrediet € 40.410,- De verwachting is dat de kosten van de Tozo gedekt kunnen worden door bijdragen van de Rijksoverheid.

210 zelfstandigen hebben een Tozo-1 uitkering ontvangen en 30 zelfstandigen een Tozo-2 uitkering. In oktober, november en december 2020 ontvangen respectievelijk 21, 26 en 33 personen een Tozo-3.

Heroriëntatiegesprekken voor de zelfstandig ondernemer

Eind 2020 hebben wij alle Tozo 2 ontvangers gebeld met de vraag hoe het met ze gaat en welke steun zij mogelijk nog nodig hebben van de gemeente. Dit ook al ter voorbereiding op de volgende fase binnen de Tozo. Per 1 januari 2021 ondersteunen gemeenten zelfstandig ondernemers waar nodig om zich voor te bereiden op een nieuwe toekomst. Alle zelfstandigen met een hulpvraag, die redelijkerwijs niet in staat zijn om zonder hulp verder te komen, kunnen met hun hulpvraag bij de gemeente terecht. Gemeenten inventariseren samen met zelfstandig ondernemers of en welke ondersteuning nodig is. Dit kan bijvoorbeeld gaan om coaching, advies, bij- of omscholing en heroriëntatie. Dit kan voor de inwoners die een Tozo-uitkering ontvangen, maar ook andere ondernemers die door de coronacrisis misschien een andere weg willen inslaan.

Nieuwkomers (Statushouders)

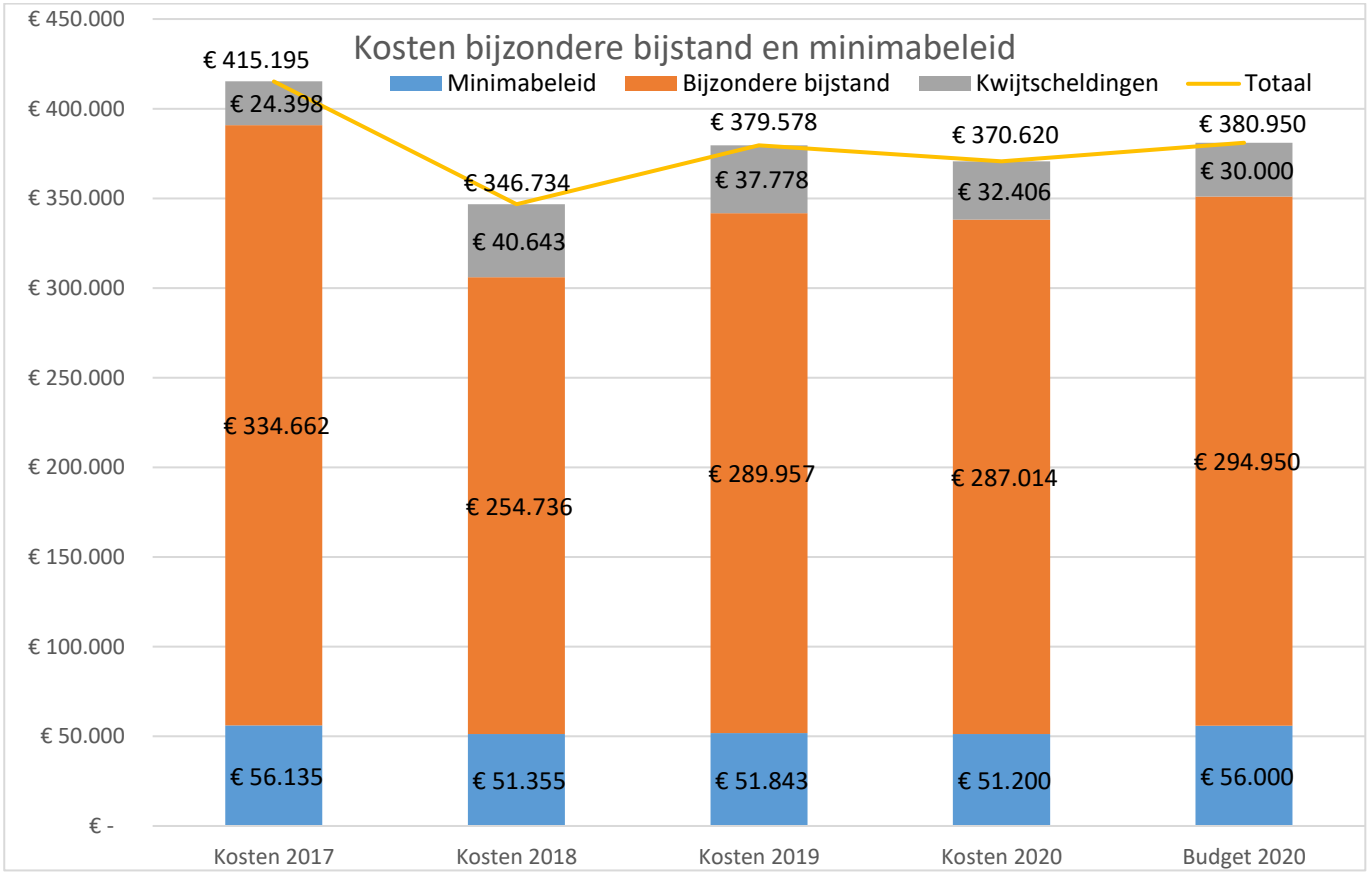
Omdat het aantal nieuwkomers een belangrijke groep van de bijstand vormt zetten we naast de reguliere dienstverlening van zowel de gemeente Heerde als Lucrato, fors in op activiteiten die de integratie en de toeleiding naar werk bevorderen.

- Naast het geven van Informatie en Advies verzorgt Vluchtelingenwerk Oost Nederland (VWON) ook de maatschappelijke begeleiding en het traject voor de Participatieverklaring; organiseert speciale ochtenden voor het geven van Informatie & advies;
- Het Taalpunt verzorgt extra taalles voor nieuwkomers en voor vrouwelijke nieuwkomers organiseren we empowermenttrainingen;

In voorbereiding ter ondersteuning van nieuwkomers

- De gemeente Heerde bereidt zich samen met partners en regiogemeenten voor op de nieuwe wet Inburgering die als doel heeft om nieuwe inburgeraars zo snel mogelijk te laten meedoen in Nederland en op de arbeidsmarkt;
- TopTaal, een dienstverlenende onderwijsinstelling voor volwasseneneducatie Nederlands, gaat een training Taal en Werk geven aan 14 deelnemers. We hopen dit jaar nog te starten met deze training van TopTaal.
- Met de *Zomerschool* geven we extra taalondersteuning en educatie tijdens de zomervakantie aan kinderen van nieuwkomers en zetten we een programma op voor de ouders;
- We willen een *Sleutelfiguur* inzetten met dezelfde culturele achtergrond als de nieuwkomers met als doel Nieuwkomers te ondersteunen bij hun integratie in de gemeente Heerde, optreden als ambassadeur, vertrouwenspersoon en schakel tussen de nieuwkomer en de gemeentelijke organisatie;

Kosten bijzondere bijstand en minimabeleid

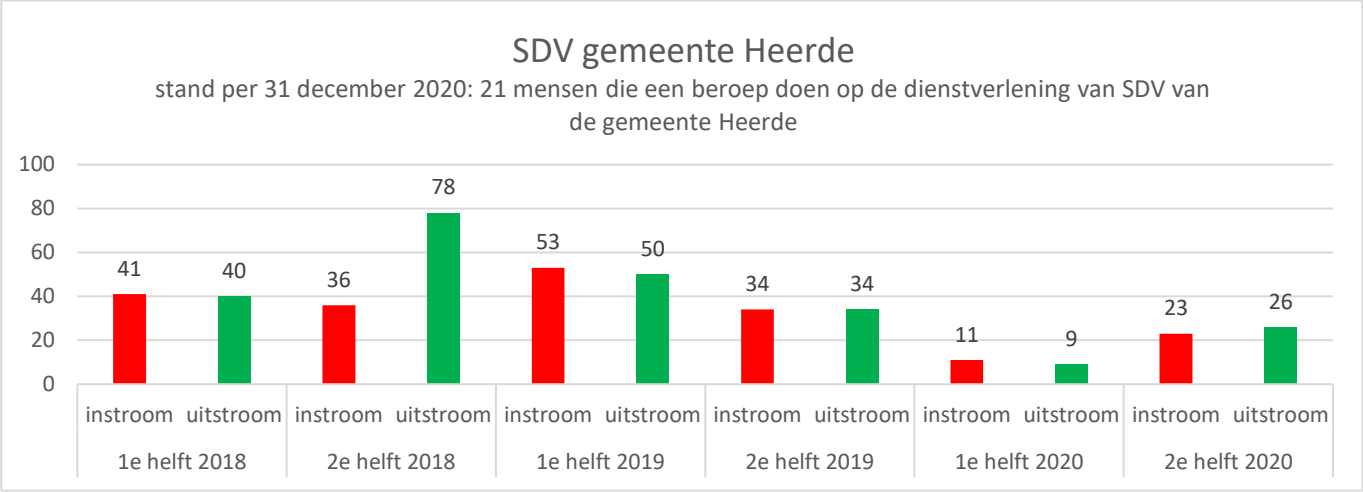

Figuur 14

Toelichting
In deze grafiek ziet u het cumulatieve verloop van de kosten van de bijzondere bijstand en minimabeleid ten opzichte van het budget en dezelfde periode vorig jaar. Dit zijn openeindfinancieringen: elke inwoner van de gemeente Heerde kan een beroep doen op deze regelingen wanneer het inkomen lager is dan de inkomensgrens. De inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm.
Minimabeleid: Dit zijn de kosten van de toekenningen voor een activiteitenbijdrage.

In 2020 zijn de kosten in overeenstemming met het vorige jaar en het budget.

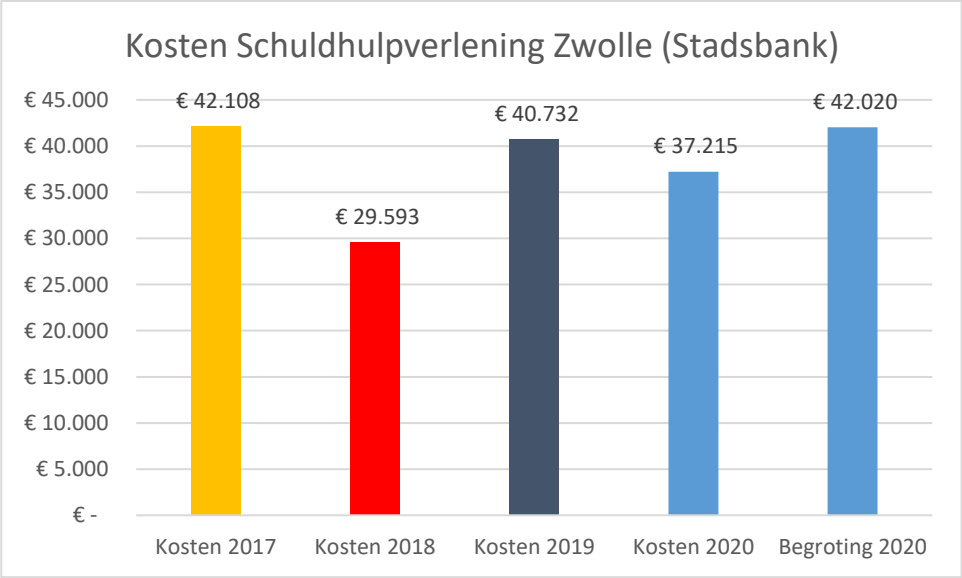
Armoedebestrijding – schulddienstverlening

Figuur 15

Toelichting
Er zijn dit jaar minder aanmeldingen voor schulddienstverlening dan normaal, dit is een landelijk beeld. Problematische schulden (grotere schulden en meerdere schuldeisers) worden doorverwezen naar de Schuldhulpverlening Zwolle (Stadsbank). Het aantal mogelijke crisissen is laag. Onder crisis wordt een huisuitzetting of een afsluiting van de energie verstaan. We hebben goede afspraken met de woningcorporatie.
In 2020 zijn zeven mensen doorverwezen naar de Schuldhulpverlening Zwolle en vijf mensen naar Algemeen Maatschappelijk werk; drie mensen zijn doorverwezen naar Grip op de Knip.

Schuldhulpverlening Zwolle
We hebben een samenwerkingsverband met Schuldhulpverlening Zwolle. Bij problematische schulden wordt de inwoner doorverwezen naar Schuldhulpverlening Zwolle, die meer instrumenten kan inzetten zoals schuldregelingen en budgetbeheer. In 2020 heeft het college besloten om ook een saneringskrediet toe te passen. Het saneringskrediet is een vorm van schuldhulpverlening.

Figuur 16

Per 31 december 2020 maakten 41 inwoners van de gemeente Heerde met problematische schulden gebruik van de diensten van de Stadsbank.

Grip op de Knip (Schuldhulpmaatje)
In 2020 zijn er in totaal 6 intake gesprekken geweest en werden er 29 hulpvragers begeleid. Het totaal aantal intake gesprekken vanaf het najaar van 2016 tot en met 2020 is 109. Er is een nauwe samenwerking met maatschappelijke organisaties in de gemeente én met de gemeente Heerde. Er zijn 2 coördinatoren actief voor Grip op de Knip, 19 'maatjes' en in totaal 25 vrijwilligers. De scholing en bijscholing van de maatjes kost veel geld. Financiering vindt plaats door landelijke en lokale fondsen en kerkelijke organisaties. De gemeente Heerde geeft jaarlijks € 7.000,- subsidie.

Voedselbank
De Voedselbank Heerde – Epe – Vaassen ontvangt € 4.000,- subsidie. In 2020 maakten er gemiddeld 20 tot 30 mensen gebruik van de Voedselbank. Het college heeft veel inzet getoond om de voedselbank te ondersteunen, toen ze, door de coronalockdown, niet meer de pakketten konden blijven verstrekken vanuit de ontmoetingskerk. Nadat een inwoner en later de Heerder stichtingen een tijdlang de pakketten betaalden die werden uitgereikt door de Jumbo, is de voedselbank nu weer op de 'oude' locatie bij de ontmoetingskerk terug.

Kledingbank
Hoewel de huisvesting primair een taak is van de vrijwilligersorganisaties zelf, heeft het college het afgelopen jaar veel tijd besteed aan het vinden van een geschikte ruimte voor kledingbank De Cirkel, al dan niet in combinatie met de Voedselbank. Het college is hierover nog in gesprek met de Kledingbank.

Plan van Aanpak Armoedebestrijding en schulddienstverlening

Recentelijk is door het college een plan van aanpak armoedebestrijding en schulddienstverlening vastgesteld dat op dit moment uitgevoerd wordt en waarmee we de armoedebestrijding en schulddienstverlening willen optimaliseren. Een aantal zaken hebben we inmiddels gerealiseerd:

Er zijn veel landelijke ontwikkelingen die het bestrijden van schulden eenvoudiger maken. In 2018 heeft de minister een kamerbrief Brede Schuldenaanpak geformuleerd met drie actielijnen zoals aanpassen van wetgeving, inzetten op preventie en vroegsignalering en ontzorgen en ondersteunen. Zo zijn er nieuwe instrumenten ontwikkeld waarop de gemeente Heerde zoveel mogelijk aansluit:

Startpunt Geldzaken is in gebruik genomen

Wij bieden, samen met het Nibud online geldplannen aan via de portal Startpunt Geldzaken. Vanwege de coronacrisis hebben we planning van deze interventie naar voren getrokken.

Startpunt Geldzaken richt zich op financiële redzaamheid. De online geldplannen helpen huishoudens stap voor stap en op de door hen gewenste tijd en plaats, om de eigen geldzaken in balans te krijgen en te houden. Ook hopen we mensen die te maken hebben met stille en verborgen armoede te stimuleren om hiermee aan de slag te gaan en zich te melden bij de gemeente.

Op https://www.startpuntgeldzaken.nl/heerde staat alle informatie over de geldplannen. Ook staan alle hier regelingen die de gemeente Heerde biedt, in een duidelijk overzicht.

In 2020 zijn er al ca. 90 geldplannen aangemaakt.

Communicatiecampagne 'kom uit je schuld'

We hebben ons aangesloten bij de campagne kom uit je schuld. Dit is een landelijke mediacampagne die er op gericht is om het taboe op schulden te doorbreken.

Nederlandse Schuldhulproute (NSR) - Geldfit

De Nederlandse Schuldhulproute laat mensen met geldzorgen zien welke hulp ze kunnen krijgen en kent verschillende 'afslagen': Online zelfhulp, een digitale vrijwilliger ('buddy') van de organisatie fiKks, een lokale vrijwilliger van Grip op de Knip en professionele hulp of schuldhulpverlening via de eigen gemeente. De gemeente Heerde heeft zich aangesloten bij de NSR.

Saneringskrediet

Inwoners van de gemeente Heerde kunnen, via de schuldhulpverlening Zwolle, gebruik maken van het saneringskrediet. Het saneringskrediet is een vorm van schuldhulpverlening. Op die manier heeft de inwoner nog maar één lening met gunstige voorwaarden met alleen een afbetalingsplicht aan de SHV Zwolle. In de doorontwikkeling van de schulddienstverlening van de gemeente Heerde is schuldsanering een belangrijk instrument.

Wetswijzigingen Schulddienstverlening

In 2018 heeft de toenmalige staatssecretaris van SZW, Tamara van Ark een kamerbrief geschreven met als onderwerp een brede Schuldenaanpak. In deze brief heeft de staatssecretaris een aantal wetswijzigingen aangekondigd. Deze wetswijzigingen zijn nu vorm gegeven.

Het gaat om de volgende vier wetstrajecten:

- Wet vereenvoudiging beslagvrije voet;

- Adviesrecht voor gemeenten bij schuldenbewind;
- Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag;
- Wijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Het college heeft besloten de noodzakelijke voorbereidingen te treffen van de wettelijke taken. Vooral de wetswijziging van de Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs) heeft behoorlijke consequenties voor de gemeente.

In hoofdlijnen betekent het dat wij convenanten afsluiten met signaalpartners (waterbedrijven, energiemaatschappijen, zorgverzekeraars en woningcorporaties). Deze signaalpartners sturen ons, periodiek, een bestand met adressen met betalingsachterstanden. Wij gebruiken ondersteunende software, die ons ondersteunt bij het selecteren, registreren en rapporteren van achterstandsgegevens. Volgens de nieuwe wet zal de gemeente bij een signaal van een betalingsachterstand een “aanbod doen tot een eerste gesprek”.

Kinderen in armoede: het Kindpakket

Doordat de raad het restantbudget van 2019 bij het vaststellen van de begroting in 2020, beschikbaar heeft gesteld voor 2020, hebben we vanuit het Kindpakket veel kunnen doen, zoals u onderstaand kunt lezen. In 2020 blijven opnieuw middelen over. As deze middelen naar 2021 kunnen worden overgeheveld, kunnen we opnieuw deze acties herhalen.

Winterkledingpas 2019-2020
Kinderen die in armoede leven kregen een pasje met een waarde van € 75,- waarvoor ze kleding en schoenen konden kopen bij lokale en regionale winkels. De actie liep tot 31 maart 2020. Het Winterpakket is inmiddels afgesloten. Alle 200 pasjes zijn uitgedeeld en er is in totaal ca. € 13.000,- besteed. We hebben een prachtig resultaat behaald. Stichting Leergeld Noord-Veluwe heeft veel positieve reacties ontvangen van mensen die dankbaar waren voor deze bijdrage.

Winterkledingpas 2020-2021
In 2020 hebben we opnieuw een Winterkledingpas uitgereikt. Vanwege de coronacrisis is de looptijd van de actie verlengd. De actie loopt nog.

Kindpakket
Het Kindpakket wordt uitgevoerd door Stichting Leergeld Noord Veluwe. Hiervoor ontvangt Leergeld € 30.000,- subsidie. In de gemeente Heerde is bij Leergeld één coördinator werkzaam, ondersteund door één intermediair. Er is in de loop van 2019 een nieuwe intermediair aangetrokken, die na het volgen van de cursus in 2020 ingezet kan worden in de gemeente Heerde.
Naast de acties als zomerpakket en de winterpassen zijn in 2020 131 kinderen geholpen met 203 aanvragen voor schoolspullen, zwemlessen, etc. Vanuit het Kindpakket zijn negen laptops verstrekt aan basisschoolkinderen die in coronatijd thuisonderwijs volgen en die zelf niet de mogelijkheid hadden om deze aan te schaffen. Laptops verstrekken aan kinderen uit het basisonderwijs behoort niet tot de standaard regelingen, maar hiervoor hebben we een uitzondering gemaakt. Naast het reguliere Kindpakket werft Leergeld ook fondsen om acties mogelijk te maken, zoals onder andere:

- Slagharenactie Nationaal Fonds Kinderhulp: 48 gezinnen zijn thuis bezocht en hierbij zijn 61 toegangskaarten verstrekt met een totale waarde van € 4.415,-
- Een gezin uit de gemeente Heerde heeft een vakantieverblijf aangeboden gekregen t.w.v. € 500,-. Een ander gezin heeft gebruik mogen maken van een verblijf in Hilton Rotterdam, met een waarde van € 490,-. Dit vanuit het Nationaal Fonds Kinderhulp (NFK).
- Via de collega uit Oldebroek zijn er 33 Schoolspullenpassen binnengekomen (€ 50 per stuk) (vanuit het Armoedefonds).
- Ook in samenwerking met NFK zijn in december 174 bol.com passen bezorgd in het kader van Actie Pepernoot, met een gezamenlijk waarde van € 3.480,-.
- € 738,- was de opbrengst collecte Wapenveld Nationaal Fonds Kinderhulp, te besteden door Leergeld Heerde
- € 400,- was de opbrengst van kerstzangdienst in Heerde. De jaarlijkse sponsorrit van de Tourclub Heerde bracht € 850,- op

Zomerpakket
In de zomer ontvingen de kinderen in de gemeente Heerde een zomerpakket vanuit het Kindpakket. Het Nationaal Fonds Kinderhulp heeft zomerpakketten samengesteld voor kinderen, die door Stichting Leergeld Noord Veluwe onder de kinderen in onze gemeente zijn verspreid. Het pakket is afgestemd op leeftijd en bestaat uit een rugtas vol attributen als zomerspeelgoed voor mooi én minder mooi weer en bioscoop- en cadeaubonnen. Bij het samenstellen van het pakket is rekening gehouden met de coronaperiode. Stichting Leergeld Noord-Veluwe heeft de pakketten bezorgt bij de kinderen die in beeld zijn.

In totaal zijn er in Heerde, Wapenveld en Veessen 175 rugtassen bezorgd, 75 rugtassen basisschool en 100 rugtassen tienerleeftijd.

Geldwijzer
Aan alle kinderen in Heerde die in 2021 18 jaar worden is het Nibudboekje "Geldwijzer bijna 18" toegestuurd. "De Geldwijzer Bijna 18" helpt jongeren met handige stappenplannen, tips en links. Hun inzicht in geldzaken wordt vergroot en hun financiële redzaamheid gaat vooruit!
"De Geldwijzer Bijna 18" is geschikt voor jongeren die 18 worden (en hun ouders).

Activiteiten Participatie Werk

Voor de re-integratie van onze werkzoekenden werken wij samen met het Werkbedrijf Lucrato. Werkbedrijf Lucrato begeleidt voor ons de mensen waarvan wij verwachtten dat zij binnen 1 jaar naar de arbeidsmarkt te geleiden zijn. De mensen die een langere afstand tot de arbeidsmarkt hebben zijn in traject bij de gemeente zelf. Deze trajecten worden begeleid door onze gespreksvoerders Werk. Werkbedrijf Lucrato en de gemeente hebben meerdere instrumenten tot hun beschikking om in te zetten voor re-integratie. Hieronder worden enkele uitgelicht:

Jobcoaching
Wanneer iemand tot het doelgroepregister behoort en in aanmerking komt voor een garantiebaan, dan kunnen wij jobcoaching op de werkvloer inzetten. Vanuit de arbeidsmarktregio zijn inmiddels ook jobcoachingsvouchers beschikbaar gesteld voor een bredere doelgroep.

Taalmeter
Iedere inwoner die een bijstandsuitkering aanvraagt neemt deel aan de taalmeter. De taalmeter geeft ons een goed inzicht in het taalniveau van de inwoner. Als de inwoner de taal onvoldoende beheerst en dit een goed re-integratieproces in de weg staat, hebben wij hier een passend taalaanbod voor.

Werkervaringsplek
Wij hebben verschillende werkervaringsplekken bij onder andere de Rode Beer, waar inwoners terecht kunnen voor het opbouwen van werkritme.

Scholing en opleiding
Wij bieden VCA (Veiligheid Checklist Aannemers) trajecten aan. De VCA helpt werknemers in risicovolle werkomgevingen om veilig en gezond hun werk te doen. In de bouw wordt bijvoorbeeld gevraagd om dit certificaat. Ook zijn er vanuit het regiofonds overige opleidingen mogelijk, zowel voor werkgevers als werknemers.

Participatiecoach
De participatiecoach is een vorm van individuele begeleiding en fungeert als schakel tussen de WMO arbeidsmatige dagbesteding en de stap richting de arbeidsmarkt.

Vrijwilligerswerk
Vrijwilligerswerk kan ingezet worden als een re-integratiemiddel maar ook als participatiemiddel. Door vrijwilligerswerk blijven inwoners betrokken bij hun omgeving en ontmoeten ze andere mensen. Ook wanneer een stap richting betaalde arbeid niet gemaakt kan worden is vrijwilligerswerk een belangrijk participatiemiddel.

Loonkostensubsidie
Een instrument voor inwoners die in het doelgroepenregister zitten. De loonwaarde/arbeidsproductiviteit van de inwoner wordt gemeten en op basis hiervan wordt de werkgever gecompenseerd met een loonkostensubsidie.

Beschut Werk
Een instrument voor mensen die in een beschutte werkomgeving, onder aangepaste omstandigheden het beste tot hun recht komen. Zij hebben meer begeleiding en aanpassing van hun werkplek nodig dan van een reguliere werkgever is te verwachten.

Beleidsontwikkelingen

Belangrijke beleidsontwikkelingen die voor Participatie op de rol staan:

De Nieuwe Wet Inburgering
De Nieuwe Wet Inburgering treedt vanaf op 1 januari 2022 in werking Deze wet is enkele malen uitgesteld. Deze wet geeft gemeenten meer een regierol op het gebied van de inburgering van onze statushouders. We zijn druk doende met de voorbereidingen voor de implementatie van deze wet.

Wetswijziging Breed Offensief
Ook deze wet is al enkele malen uitgesteld en, door het vallen van het kabinet, wederom tot nader order uitgesteld. De wetswijziging Breed Offensief betreft maatregelen om mensen met een arbeidsbeperking nog beter aan het werk te kunnen helpen.
Eén van de maatregelen betreft het vereenvoudigen van de aanvraag en uitbetaling van de loonkostensubsidie. Omdat wij dit belang onderschrijven is de gemeente Heerde reeds gestart met de voorbereidingen voor het implementeren van het preferente administratieve werkproces voor aanvraag, besluitvorming en uitbetaling van loonkostensubsidie dat in samenwerking met het veld door VNG, Divosa en De Normaalste Zaak is ontwikkeld. Wij verwachten het preferente proces voor de loonkostensubsidie in de loop van 2021 te hebben geïmplementeerd. Het ministerie van SZW stelt voor deze implementatie een tegemoetkoming van € 1.620 beschikbaar voor de gemeente Heerde.

Betaling op de 25e van de maand.
De raad heeft de wens uitgesproken om de uitbetalingen van de bijstandsuitkeringen op de 25e van de maand te laten uitvoeren in plaats van aan het einde van de maand. We hebben dit opgepakt in H2O-verband.

Minimabeleid
Het minimabeleid wordt opnieuw ontwikkeld. De planning was om dit beleid in 2020 op te leveren. Doordat de werkzaamheden rond de coronacrisis veel beslag heeft gelegd op de ambtelijke capaciteit zal het minimabeleid in 2021 worden opgeleverd.

Beleid schulddienstverlening
Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is een viertal wetgevingstrajecten gestart ter ondersteuning van het voorkomen en het daadwerkelijk oplossen van de schuldenproblematiek. Het beleid van Schulddienstverlening dient hierop aangepast te worden.

Conclusie Participatie

Ondanks dat COVID-19 dit jaar forse sporen trok in de Heerder samenleving, zien we dit alleen terug in de voortgang van de projecten doordat er veel ambtelijke capaciteit is ingezet om de samenleving zo goed mogelijk te ondersteunen. De Tozo, maar ook de huisvesting van het uitgiftepunt van de voedselbank brachten veel werk met zich mee.

De verwachte toename bij de aanmeldingen voor een bijstandsuitkering en bij de schulddienstverlening bleef achterwege. Dit valt te verklaren doordat de Rijksoverheid extra steunmaatregelen heeft ingezet om organisaties te steunen en om ontslagen te voorkomen. Medio 2020 was het aantal faillissementen in Nederland lager dan een jaar ervoor. Een andere verklaring is dat de bijstand altijd na-ijlt op de maatschappelijke situatie. Werklozen melden zich eerst aan bij het UWV voor een WW-uitkering en pas na afloop van deze uitkering voor een bijstandsuitkering bij de gemeente. Andersom is het ook zo, als de markt aantrekt zullen eerst de mensen met een WW-uitkering uitstromen en pas daarna de mensen met een bijstandsuitkering. Wel zien we een stijging in het aantal WW uitkeringen. In juni 2019 ontvingen 65 mensen in Heerde een WW uitkering, in juni 2020 zijn dit 237 inwoners. De grootste groep WW gerechtigden zijn 50+. We houden de ontwikkelingen nauw in de gaten met onze partners in de arbeidsmarktregio.

Omdat het BUIG-budget naar boven is bijgesteld is er geen overschrijding en dus geen tekort. We hoeven dus geen vangnetuitkering aan te vragen. Wel is er een overschrijding van onze begroting geweest. Dit heeft voornamelijk te maken met een verhoging van de kosten van de bijstand.
Bij het cumulatieve overzicht van de kosten voor bijzondere bijstand en minimabeleid verwachten we een positief resultaat.

We zien ook dat het aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening terugliep tijdens de coronacrisis. Dit is een landelijk beeld. Er wordt nog wel een toename in aanmeldingen verwacht omdat er een economische crisis is.

Doordat het college tijdig een plan van aanpak heeft ontwikkeld voor armoedebestrijding en schulddienstverlening hebben we goed kunnen aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen en flinke vorderingen gemaakt, zoals het inzetten van startpunt geldzaken, het saneringskrediet, deelname aan geldfit/ de Nederlandse Schuldhulproute en de voorbereidingen op de wetswijzigingen. Vanuit het Kindpakket hebben we in 2020 veel kunnen doen voor kinderen in armoedesituaties, zoals het inzetten van de winterkledingpas in 2019 en 2020, het verstrekken van een zomerpakket en het boekje Geldwijzer bijna 18 van het Nibud

Wmo

Programma

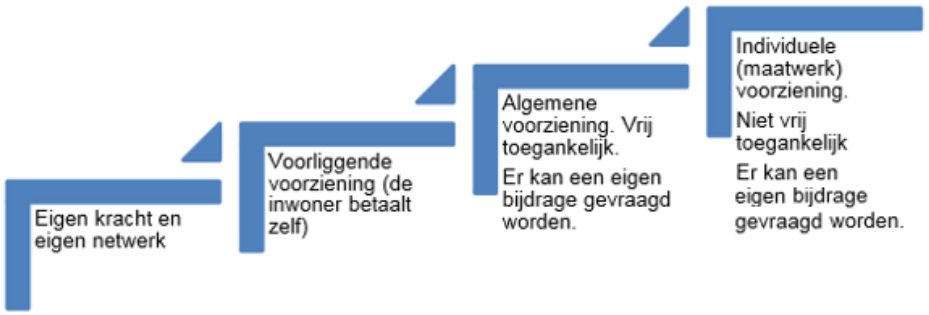
Onderwerp	Toelichting
Doel(en)	De doelen op hoofdlijnen op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en het kaderdocument Sociaal Domein gemeente Heerde 2017-2020
AVSLH klanten	Aantal klanten algemene voorziening schoon en leefbaar huis (AVSLH) 2016 vs. 2017 vs. 2018 vs. 2019 v.s. 2020.
AVSLH financieel	Financieel overzicht 2020
AVR klanten	Verloop klanten algemene voorziening regieondersteuning (AVR) 2020
AVR financieel	Financieel overzicht 2020
MAATWERK Financieel overzicht 2019	Financieel overzicht 2020
MAATWERK Aantal klanten	Aantal klanten

Doel Wmo

- Toename van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van de inwoner van Heerde

Door:
- Meer inzet vanuit eigen kracht/omgeving
- Toenemende inzet via algemene voorzieningen
- Minder inzet in maatwerk

Toelichting:
De visie van de gemeente Heerde met betrekking tot de transformatie is dat inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor de inrichting van hun leven. Zij houden zoveel mogelijk de regie en geven zelf aan wat zij aan ondersteuning nodig hebben. Zij zoeken eerst naar oplossingen in de eigen kracht, het eigen netwerk en maken gebruik van voorliggende en algemene voorzieningen. Dit heeft de gemeente Heerde in het Kaderdocument Sociaal Domein 2017-2020 in het onderstaande stappenplan gevisualiseerd.

Figuur 19

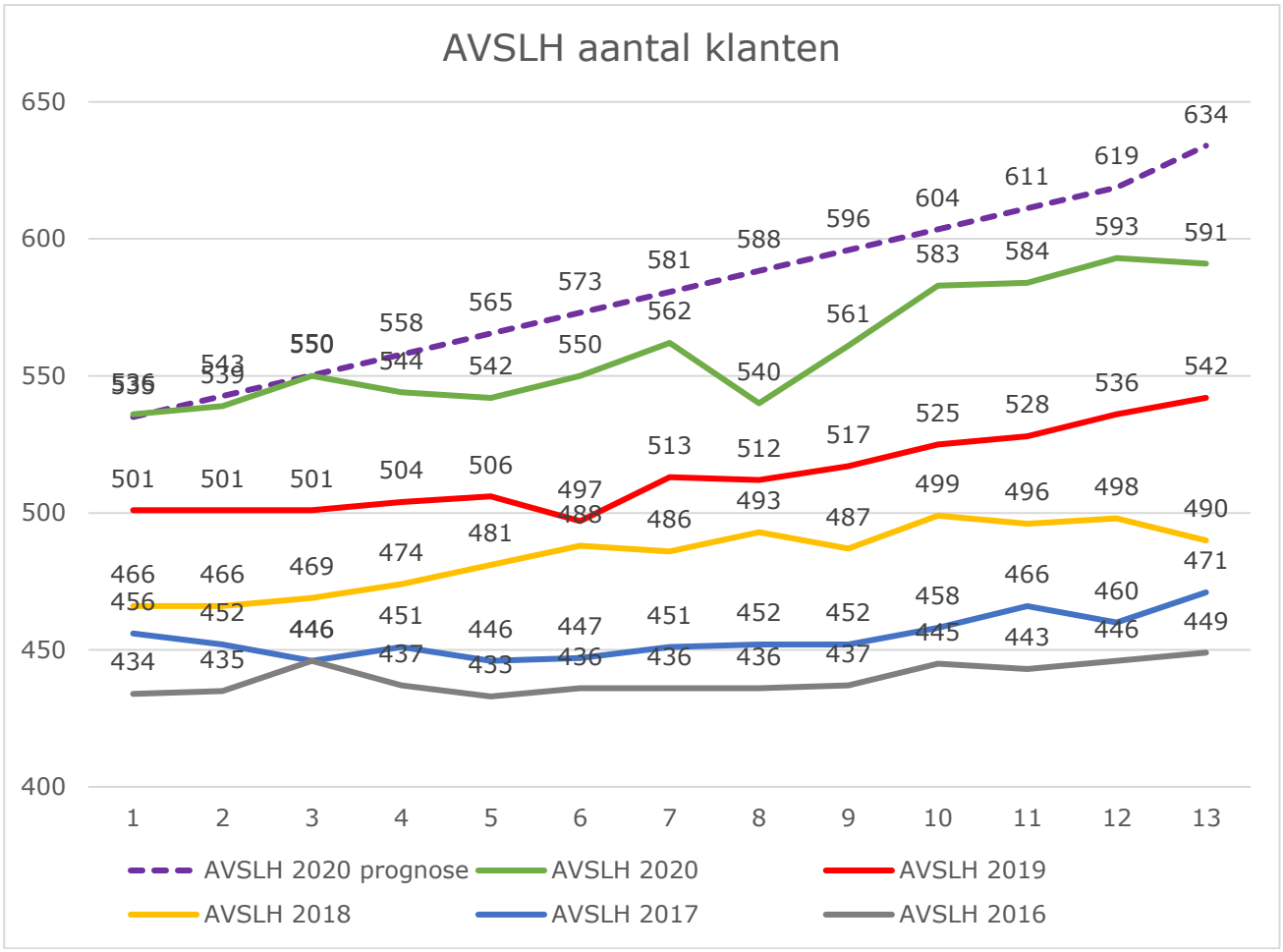
Voor het versterken van de eigen kracht en het eigen netwerk worden subsidies ingezet voor bijvoorbeeld het inzetten van een mantelzorg- en vrijwilligerscoördinator, een volwassenenwerker, een preventieregisseur en buurtcoaches. Zij signaleren, vroegsignaleren en verbinden binnen de eigen netwerken en de voorliggende voorzieningen. In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de monitor van de algemene en maatwerkvoorzieningen.

Algemene voorziening schoon en leefbaar huis

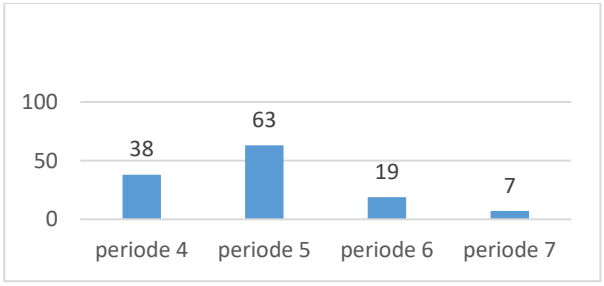
Algemeen:
De AVSLH is in 2020 als voorziening voor ondersteuning in het huishouden gecontinueerd. Men kreeg in 2019 gemiddeld 2,5 uur ondersteuning per week. In 2020 is dit aangepast naar gemiddeld 2 uur per week. De mantelzorgondersteuning, welke ingezet kan worden onder de AVSLH (gemiddeld 0,5 uur per week) kon ook in 2020 kunnen worden ingezet.

De raad heeft in april 2020 besloten om de AVSLH nog een jaar (2021)voor te zetten. Hiervoor heeft een aanbesteding plaatsgevonden in 2020.

Aantal klanten AVSLH

Figuur 17: AVSLH 2020

Figuur 18: Aantal kanten continuïteitsbijdrage AVSLH 2020

Toelichting:
Voor 2020 is een stijging van klanten 20% geprognotiseerd in verband met het aanzuigende effect van het abonnementstarief in combinatie met de vergrijzing. In de eerste drie periodes van 2020 zien we een sterke stijging van het aantal klanten (12 klanten) welke in lijn was met de prognose. Via onze aanbieders kregen we bericht dat er tot periode 3 dertig aanmeldingen waren binnengekomen. Bij een aantal aanmeldingen moest de ondersteuning nog starten.

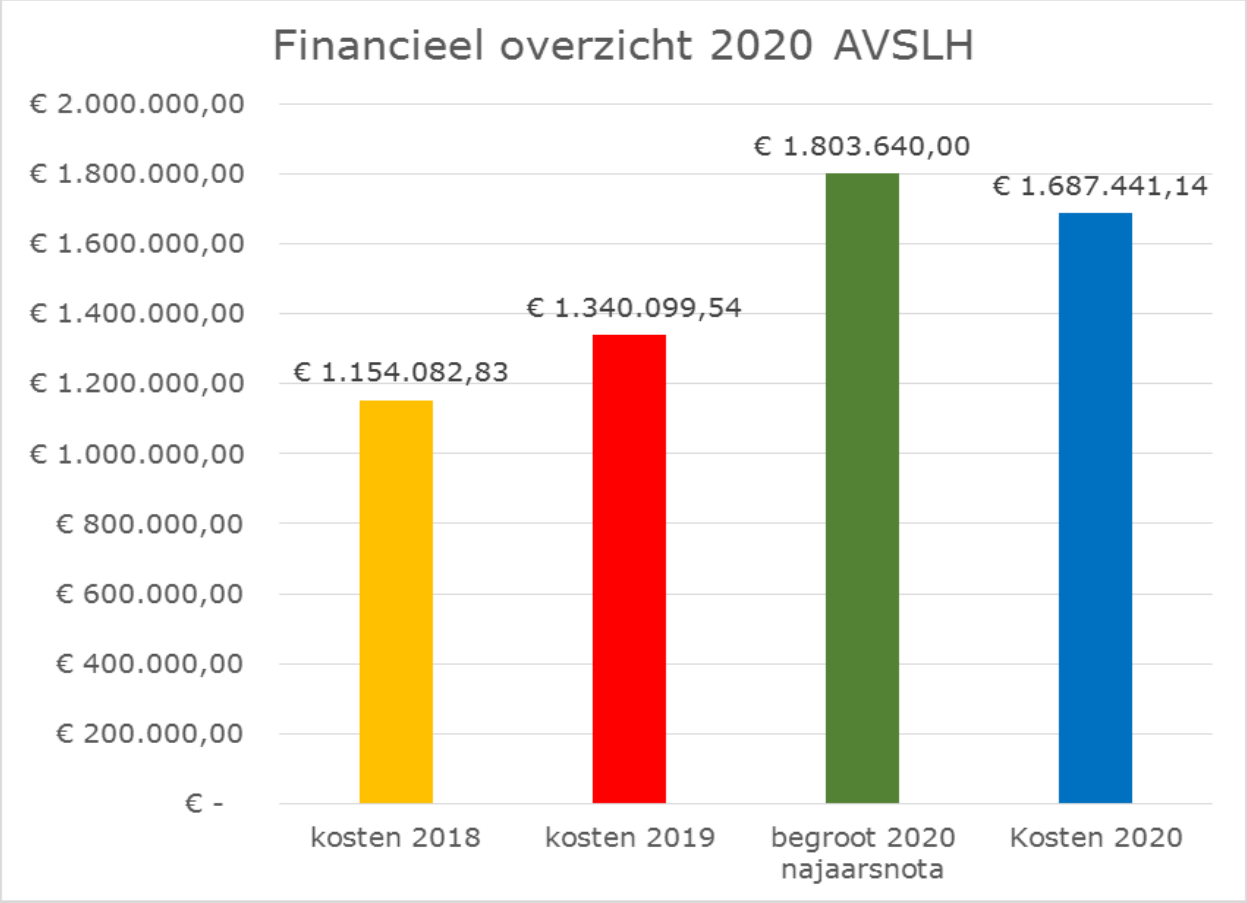
In maart 2020 is de Corona situatie ingetreden. Hierbij trad er een stilstand in aanmeldingen en inzet van ondersteuning van nieuwe klanten op bij aanbieders op in periode 4 tot en met 6. Een

aantal bestaande klanten hebben in deze periode afgezien van huishoudelijke ondersteuning. Door de continuïteitsbijdrage regeling konden de aanbieders declareren voor maximaal het aantal klanten welke ze in periode 3 hebben bediend. Na periode 6 is de reguliere ondersteuning weer hervat en is er stijging door het starten van ondersteuning aan nieuwe klanten (stijging van 14 klanten in periode 7) In periode 8 zien we de ontwikkeling van de tweede golf van Corona. Het aantal klanten welke deelnemen aan de AVSLH is in periode 8 gedaald naar 535. Echter in de twee periodes daarna zien we een snel herstel met een stijging van circa 20 klanten per periode. In periode 10 stabiliseert deze snelle groei zich en zien we nog een lichte groei in de laatste periodes.

De extra inzet van mantelzorgondersteuning aanvullend op het inzetten van schoonmaakondersteuning is gestegen van gemiddeld 37 klanten (2019) naar 54 klanten (2020). Dit is een stijging van 45% ten opzichte van 2019. De reden is dat door het terugbrengen van het gemiddelde aantal uren van 2,5 naar 2 uur in 2020 er in een aantal situaties gebruik is gemaakt van het inzetten van extra inzet van schoonmaakondersteuning ter ontlasting van de mantelzorger.

De gemiddelde inzet per periode in 2020 is 560 klanten. In totaal een stijging van 9% in 2020. We zien niet de verwachte stijging van het aantal klanten (prognose van 20% voor het jaar 2020). Naar verwachting zal deze stijging zich verspreiden naar 2021. Dit is ook te zien in het financieel overzicht.

AVSLH Financieel overzicht

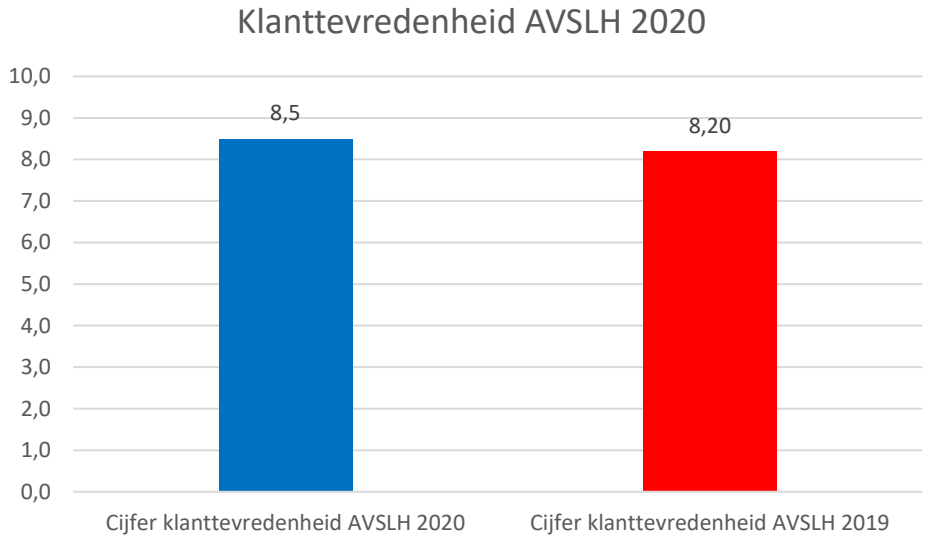

Figuur 19: AVSLH financien 2020*Toelichting:*
Door de Corona situatie is de verwachte kostentoename in 2020 van 600.000 (raadsbesluit april 2020) afgenomen naar 350.000 euro zijn wegens de stagnering in de groei van het aantal klanten. Gezien de 2e golf van Corona zijn de uitgaven voor AVSLH in 2020 ten opzichte van de prognose in

de najaarsnota 2020 nog verder afgenomen (in plaats van de verwachte 11% stijging in de najaarsnota is er maar 9% stijging in aantal klanten

AVSLH Klanttevredenheid 2020

In 2020 zijn er steekproefsgewijs bij elke aanbieder klanttevredenheidsonderzoeken gedaan. In 2020 hebben 83 klanten een beoordeling gegeven. Voor de gehele klanttevredenheid werd er een gemiddelde beoordeling van een 8,5 gegeven. Dit is cijfer ligt iets hoger als die van vorig jaar. Dit ondanks het terugbrengen van het gemiddelde aantal uren inzet van 2 naar 2,5 uur per week in 2020.

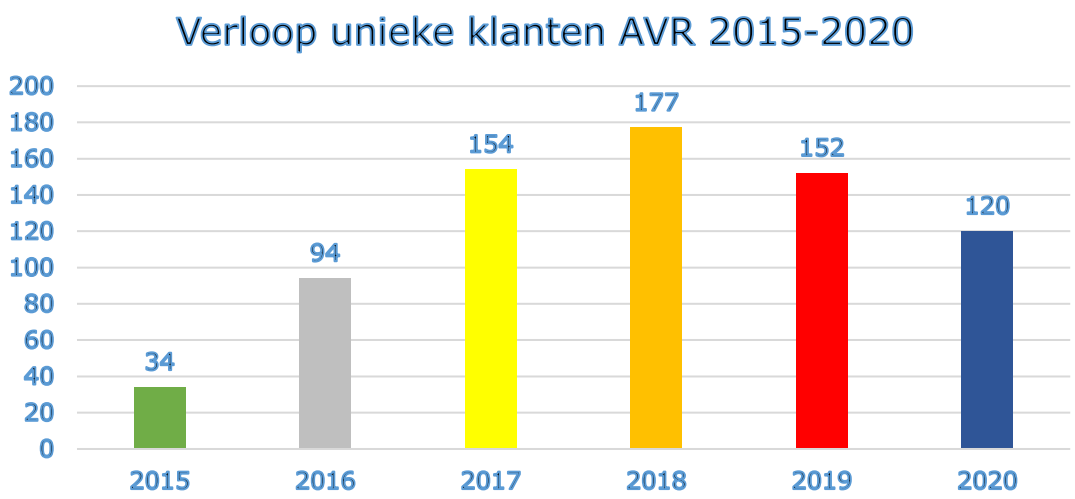

Figuur 20

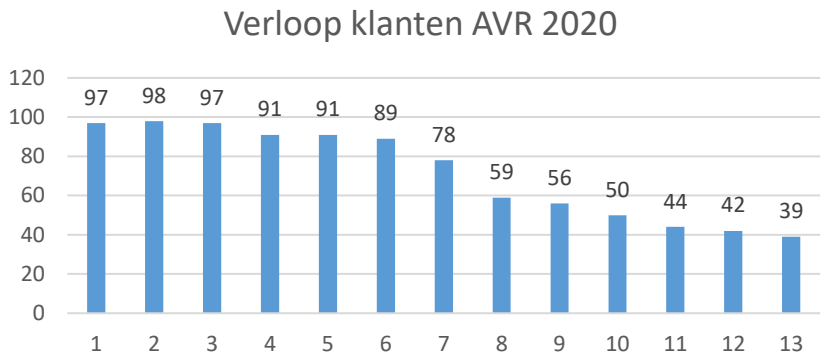
Algemeen voorziening regieondersteuning (AVR)

Algemeen:
De algemene voorziening regieondersteuning is laagdrempelig toegankelijk voor inwoners met regieproblemen. Te denken valt aan structureren van dagelijkse taken en dagritme, het nemen van initiatief en het omgaan met eenvoudige en complexere problemen. De doelgroepen zijn divers: inwoners met geheugenproblemen, verminderde verstandelijke vermogens en GGZ problematiek. Ondersteuning kan ook ingezet worden om mantelzorgers te ontlasten die overbelast dreigen te raken door hun ondersteuning aan deze inwoners. Er wordt ondersteuning geboden op individuele basis en in groepen (dagbesteding). Sinds 2019 valt ook de inzet van het sociaal maatschappelijk werk onder de AVR.

AVR verloop klanten

Figuur 21

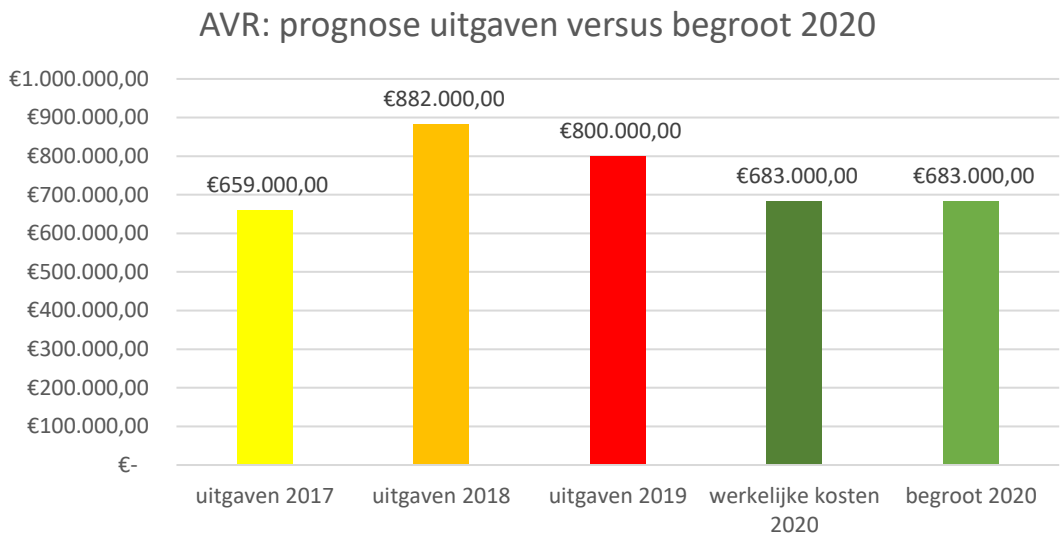
Figuur 22

Toelichting:
De AVR had op het eind van 2019 152 unieke klanten die actief gebruikt maakten van de AVR. Het aantal klanten is in kwartaal 3 en 4 van 2020 afgebouwd aangezien een deel van de dagbesteding binnen de AVR vanaf 2021 onder maatwerk wordt ingezet en het andere deel georganiseerd wordt bij STIP. Door de uitstroom van voornamelijk de dagbesteding is het aantal unieke klanten en aantal ingezette trajecten in de AVR afgenomen. In de begroting 2020 is hiermee rekening gehouden.

In 2021 zal de AVR stoppen en zullen de werkzaamheden uitgevoerd worden vanuit het team dat werkzaam is bij het STIP. Vanuit het team 0-100+ zal ondersteuning worden geboden op individuele basis en in groepen (dagbesteding). Ook het sociaal maatschappelijk werk is geïntegreerd in het team dat werkzaam is bij het STIP.

In de Coronaperiode is minder aanspraak gedaan op de opstarttrajecten in de tweede helft van 2020 waardoor de instroom in de AVR in die periode lager was dan verwacht.

AVR Financieel overzicht

Figuur 23

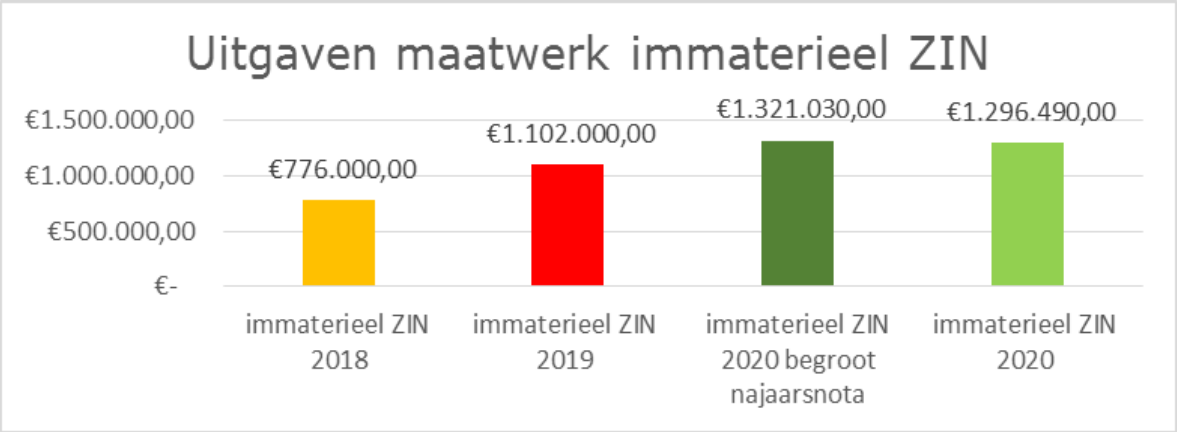
Toelichting:
Financieel valt alles binnen de begrote uitgaven. Door de Corona situatie heeft de inzet vanuit de AVR op een alternatieve wijze plaatsgevonden. Klanten van de dagbesteding zijn wekelijks gebeld en er is structureel contact gehouden door de aanbieders met de mantelzorgers om verschijnselen van overbelasting te signaleren. Daar waar het kon heeft individuele begeleiding digitaal plaatsgevonden of zijn er wandelingen gemaakt met klanten waarin begeleidingsaspecten hebben plaatsgevonden. Corona compensatie is binnen de AVR aanbieders zelf geregeld aangezien de AVR een resultaatgerichte voorziening is.

In 2019 zijn de uitgaven voor de AVR inclusief maatschappelijk werk teruggebracht naar € 800.000,00. In 2020 zijn de begrote uitgaven voor de AVR inclusief maatschappelijk werk opnieuw teruggebracht naar € 683.000,00 Voornamelijk door uitstroom naar maatwerk en naar de Wlz en door het inzetten van een hoogwaardige intake door een HBO Sociaal werker bij de instroom. In het maatwerk zien we daardoor een stijging van het aantal klanten. Financieel gezien zijn dit communicerende vaten.

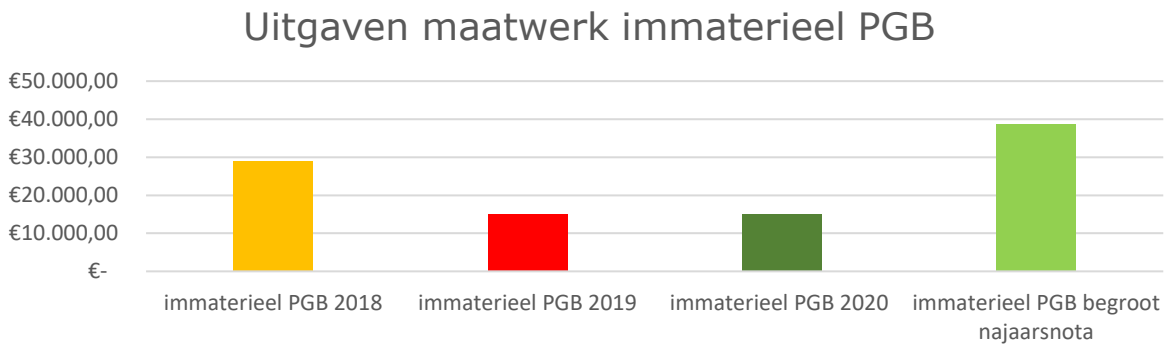
Wmo maatwerkvoorzieningen

Algemeen:
Onder maatwerkvoorziening vallen de immateriële en materiële voorzieningen.

Maatwerk financieel overzicht

Figuur 24

Figuur 25

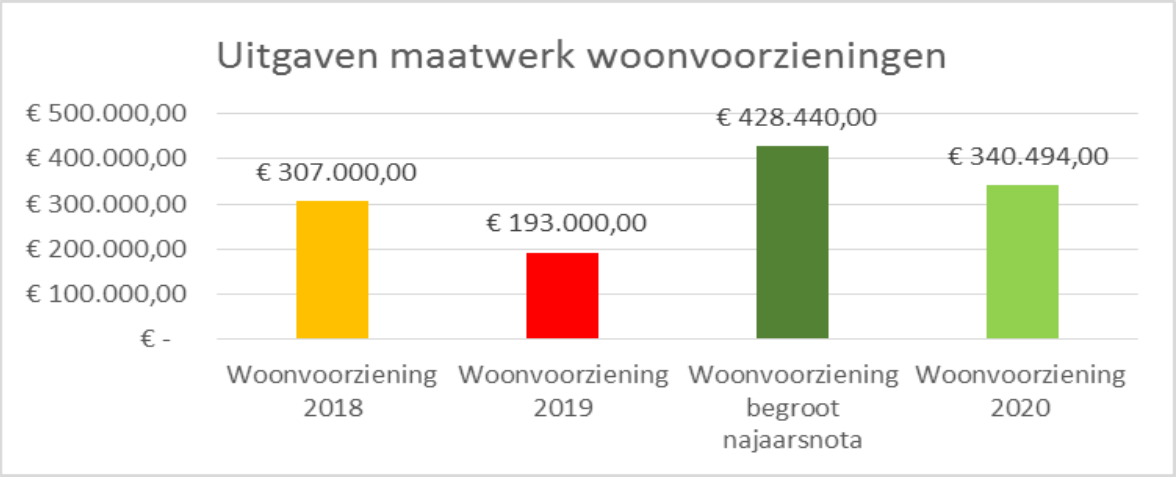
<u>Immaterieel</u>

Er is een stijging in uitgaven te zien in 2020 ten opzichte van 2019. Dit heeft te maken met een combinatie van uitstroom vanuit de AVR, uitstroom vanuit beschermd wonen en de stijging in verband met de vergrijzing. Ook de tariefsverhogingen binnen de het regionale inkoopcontract speelt een rol (AmvB reële tarieven is hier ook van toepassing voor de Wmo). Mogelijk kan ook het invoeren van het abonnementstarief een rol spelen maar door de verschillende oorzaken van de verschuiving is dit niet inzichtelijk te maken. In de najaarsnota 2020 was al rekening gehouden met deze ontwikkelingen. Er heeft geen overschrijding van het budget plaatsgevonden.

In de Corona situatie zijn er alternatieve ondersteuningsvormen aangeboden vanuit maatwerk. Deze liggen in de lijn van de alternatieve ondersteuningsvormen die aangegeven zijn bij de AVR. Daar waar dit niet mogelijk was is er voor aanbieders de mogelijkheid geboden om gebruik te maken van de corona compensatieregeling.

De uitgaven voor PGB zijn niet gestegen, aangezien hiervan beperkt gebruik wordt gemaakt. Dit heeft hoofdzakelijk te maken door de regionale inkoop via een open raamcontract, waarbij nieuwe aanbieders makkelijk kunnen toetreden en een PGB constructie vaak niet meer noodzakelijk is. PGB aanbieders moeten daarnaast aan dezelfde kwalitatieve eisen voldoen als aanbieders die voor het regionale raamcontract ingeschreven zijn.

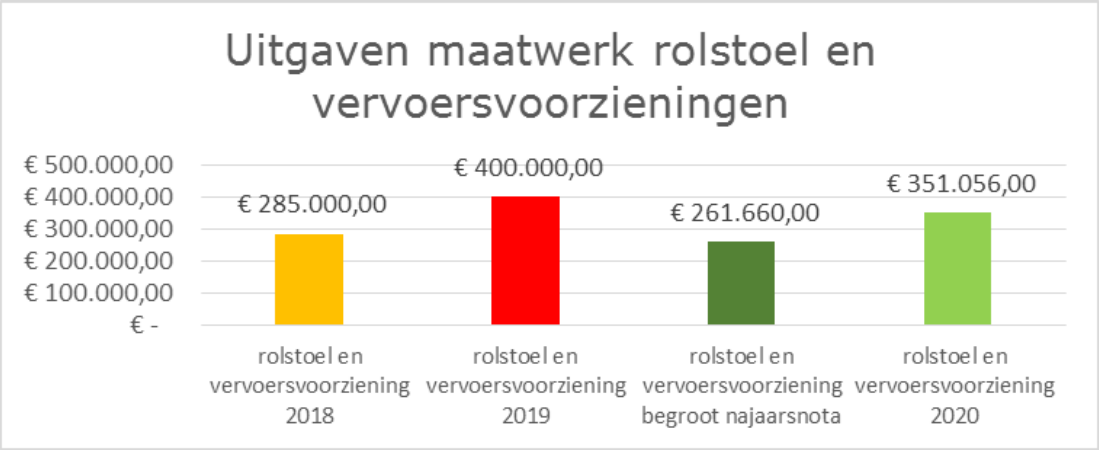
Materieel

Figuur 26

Woonvoorzieningen
De uitgaven voor woonvoorzieningen zijn in 2020 hoger dan de oorspronkelijk begrote uitgaven maar uiteindelijk lager dan de bijgestelde begroting in de najaarsnota. Er zijn meerdere aanvragen en verstrekkingen grote woningaanpassingen en ook het aantal aanvragen en verstrekkingen van trapliften is toegenomen. De oorspronkelijke begroting was aangepast in de najaarsnota (+€270.000) in verband met de verwachting dat er in de tweede helft van 2020 twee grote woningaanpassingen gerealiseerd zouden worden. Uiteindelijke bleek zich dat te beperken tot één grote woningaanpassing.

Regionaal is ook een toename aan kosten in woonvoorzieningen geconstateerd. De reden voor toename van deze kosten wordt gekoppeld aan het invoeren van het abonnementstarief. In 2019 was dit in Heerde minder zichtbaar aangezien we in 2019 de resultaten zagen van de ombuigmaatregel van het inzetten van externe adviseurs bij grotere woningaanpassingen. In 2020 zien we dat dat het inzetten van externe adviseurs niet voldoende tot beheersing van de kosten leidt aangezien de aanvragen en verstrekking toenemen.

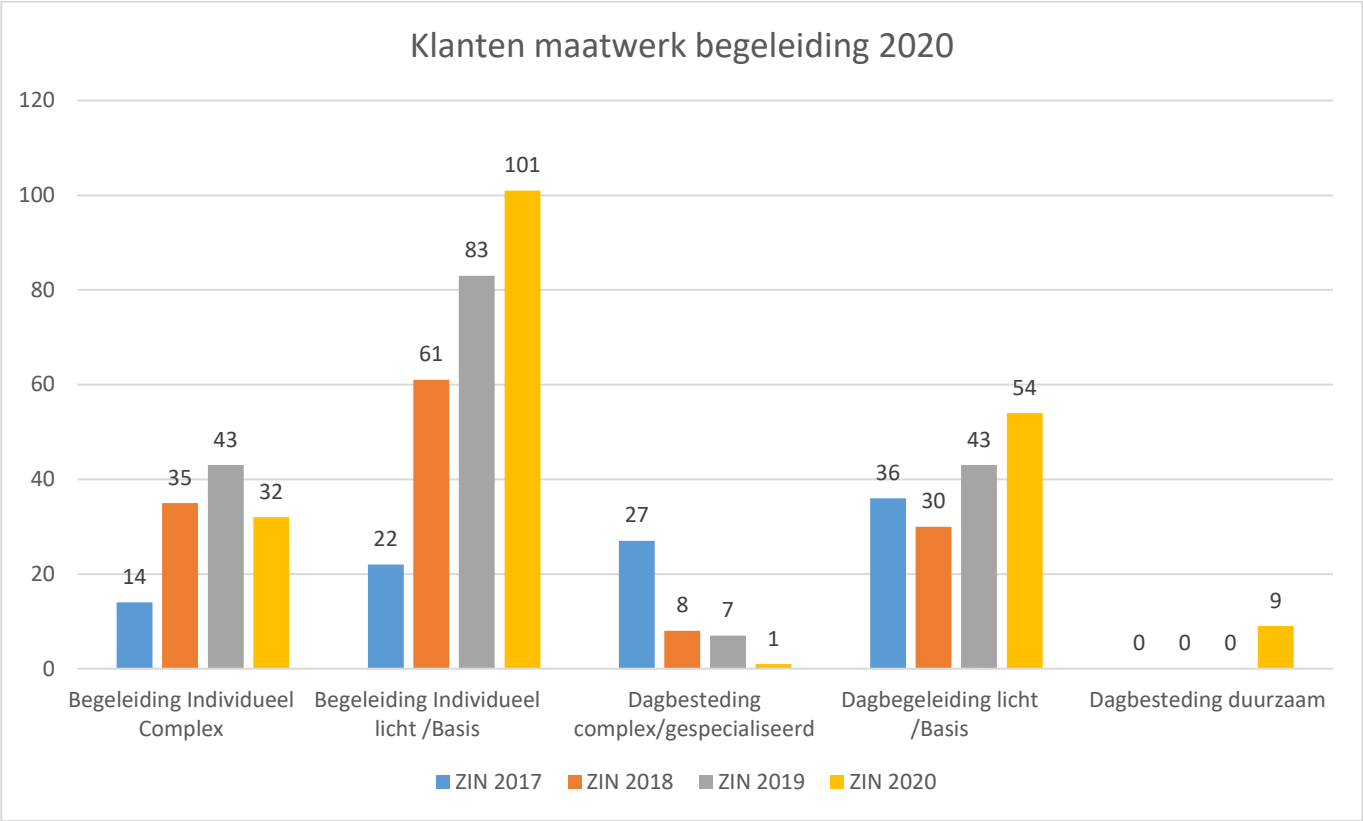

Figuur 27

Rolstoel en vervoersvoorzieningen
De uitgaven voor vervoervoorzieningen zijn afgenomen. Er zijn minder verstrekking voor aanpassingen aan rolstoelen en vervoersvoorzieningen door de all-in prijs die in de raamovereenkomst is opgenomen. Er wordt een all-in mobiliteitsvoorziening verstrekt voor een periode van 9 jaar. We betalen een vast bedrag voor de rol- of vervoersvoorziening voor de gehele periode van 9 jaar. We zien geen invloed op het aantal aanvragen voor vervoersvoorzieningen in verband met het invoeren van het abonnementstarief.

Binnen de raamovereenkomst voor hulpmiddelen is het uitgangspunt klanttevredenheid. Er wordt via een continumeting klanttevredenheid gemeten bij inwoners. De twee aanbieders zijn in deze meting beoordeeld met een cijfer 8.

Maatwerk immaterieel klanten

Figuur 28

Toelichting:
Het aantal klanten in maatwerk begeleiding is wat betreft individuele begeleiding en dagbesteding toegenomen vanwege de uitstroom vanuit de AVR. We zien dit in hogere mate bij de lichte en basis voorzieningen, maar ook zien we toename in de nieuwe zorgproduct dagbesteding duurzaam.

In de uitstroom richting de Wlz zien we vooral in de daling van de complexe begeleidingsvormen. Bij toenemende complexiteit in ziektebeeld is de ondersteuning vanuit de Wmo niet meer toereikend en wordt er Wlz zorg aangevraagd. Wlz zorg wordt veelal eerst thuis geboden (langer thuis wonen). Als Wlz zorg thuis niet meer toereikend is dan wordt intramurale opname in een verpleeghuis ingezet.

Mantelzorg:

Er staan in 2020 308 volwassen mantelzorgers en 86 jonge mantelzorgers geregistreerd bij de gemeente Heerde. Van de groep volwassenen heeft de mantelzorg coördinator met 30 mantelzorgers intensief contact, veelal telefonisch. In Q1 en begin Q2 2021 wel lichte toename van ondersteuningsvragen mantelzorgers, veelal geven aan dat de rek eruit is. Van de groep jongeren, is regelmatig contact met 27 jonge mantelzorgers met als doel hun situatie en draagkracht te peilen en ondersteunen.

Conclusie Wmo:

De cijfers van 2020 laten zien:

- De uitgaven voor de algemene voorziening schoon en leefbaar huis (AVSLH) zijn lager dan begroot. We zien momenteel niet de verwachte stijging in het aantal klanten. De oorzaak is waarschijnlijk de Corona situatie. We verwachten dat de uitgebleven toename van klanten verspreid zal optreden in 2021 en 2022.
- Binnen de AVSLH is voor het resultaat een schoon en leefbaar huis werd er gemiddeld een 8,7 als cijfer gegeven. Over de gehele klanttevredenheid werd er een gemiddelde beoordeling van een 8,5 gegeven.
- Er zijn slechts enkele maatwerkvoorzieningen huishoudelijk ondersteuning ingezet.
- Het effect van het samenvoegen van de algemene voorziening regieondersteuning (AVR) en maatschappelijk werk is zichtbaar. Dit komt door de efficiëntere werkwijze, daarnaast is ook de kwalitatieve impuls financieel zichtbaar. Door inzet van een HBO sociaal werker bij de intake van de AVR zien we dat de doorstroom naar bestaande welzijnsvoorzieningen toeneemt waardoor de instroom naar individuele of groepsvoorziening in de AVR is beperkt en de uitstroom naar maatwerkvoorziening daar waar nodig tijdig plaatsvindt. Deze werkwijze zal ook voortgezet worden in het STIP welke vanaf 2021 de werkzaamheden van de AVR zal overnemen.
- De uitgaven voor immateriële maatwerkvoorzieningen (zoals individuele begeleiding en groepsbegeleiding) zijn gestegen door de verwachte uitstroom uit de AVR, ook de uitstroom vanuit intramuraal Begeleid Wonen naar zelfstandig wonen veroorzaakt stijging in de vraag naar maatwerk begeleiding.
- De uitgaven voor complexe begeleidingsvormen dalen. Dit komt door de tijdige signalering van toenemende zorgzwaarte en het inzetten van Wlz zorg daar waar dit vereist is.
- Bij rolstoel en vervoersvoorzieningen zien we het effect van de nieuwe inkoop voor hulpmiddelen, waarbij rekening is gehouden met de AmvB betreffende reële tarieven. Er is een daling in kosten doordat er minder verstrekking zijn voor aanpassingen aan rolstoelen en vervoersvoorzieningen. Dit komt door de all-in prijs die in de raamovereenkomst is opgenomen.
- Binnen de raamovereenkomst voor hulpmiddelen is het uitgangspunt klanttevredenheid. Er wordt via een continumeting klanttevredenheid gemeten bij inwoners. De twee aanbieders zijn in deze meting beoordeeld met een cijfer 8.
- Door de inschakeling van externe bouwkundige advisering zijn de uitgaven voor (grote) woningaanpassingen in 2019 beperkt gebleven. Echter zijn het aantal aanvragen en verstrekkingen van grote woningaanpassingen en trapliften toegenomen, waardoor de uitgaven desondanks in 2020 gestegen zijn ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Door het bijramen in de najaarsnota blijken de kosten onder de bijgeraamde begroting te blijven.